

ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικά και 'Αποθεματικά Δρ. 1.193.000.000.—
Καταθέσεις (τῇ 30ῃ 'Ιουνίου 1929) » 6.250.000.000.—

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
83 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΠΡΑΚΤΟΡΙΟΝ ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 51 MAIDEN LANE
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πύσης φύ-
σεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ
ἐξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας ὄρους.
Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προ-
θεσμίᾳ καὶ ταμιευτηρίου εἰς δραχμὰς καὶ ξένα νομί-
σματα μὲ λῶν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

“ΠΟΛΥΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ,”

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΚΑΙ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΠΟΛΥΧΡΩΜΙΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΓΕΡ 29 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΑΧΑΡΝΩΝ 244

ΤΡΑΠΕΖΑ

ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΗΜΕΝΟΝ ΔΡΑΧ. 22.500.000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.522.076.50

ΕΔΡΑ ΕΝ ΒΟΛΩ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

FILIALES

Τράπεζα Λαρίσης — Λάρισα
Τράπεζα Τρικάλων — Τρίκαλα

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ

Εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος
καὶ τὰς κυριωτέρας τοῦ ἐξωτερικοῦ

Ταμιευτήριον μέχρι 100.000 δραχ.
μὲ 7 οἷο.—Ἐκτελεῖ πάσης φύσεως
Τραπεζικὰς ἐργασίας

“ΒΟΤΡΥΣ,”

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Κεφάλ. Μετοχικὸν καὶ Ἀποθεματικὸν
Δρ. 90.000.000 τὴν 31 Δεκεμβρίου 1927

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ:
ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ ΑΡ. 27α

ΟΙΝΟΙ ΧΥΜΑ: Λευκοί, ἐρυθροί,
γλυκοί, μωσχάτοι
ΟΙΝΟΙ ΕἰΣ ΦΙΑΛΑΣ: Ἐπιτραπέζιοι
ἐπιδόρπιοι, ὀρεκτικοί, τονωτικοί,
ΒΕΡΜΟΥΤ: Ἐκ παλαιοῦ μωσχάτου Οἴνου
ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ: Ἀπαράμιλλος

ΠΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΣΤΑΣΙΜΑ ΟΙΝΟΥ “ΒΟΤΡΥΣ,”
ΚΟΝΙΑΚ ΒΟΤΡΥΣ
Ἐφάμιλλον τῶν καλλιτέρων Γαλλικῶν Κονιάκ
Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ κέντρα καταναλώσεως

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΖΩΓΡΑΦΙΔΟΥ

ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΙΩΤΙΣΣΗΣ 3

(ΜΕΓΑΡΟΝ ΠΟΛΥΖΩΗ) ΤΗΛ. 61-26

Πλουτισθὲν διὰ τῶν τελειωτέρων
μηχανημάτων καὶ διαθέτον ὅλα
τὰ μέσα ἀναλαμβάνει κάθε ἐργα-
σίαν, μὲ ταχύτητα καὶ καλλι-
τεχνίαν ἀπαράμιλλον.

ΤΙΜΑΙ
ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΕΧΝΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'. ΤΟΜΟΣ Ε'. ΑΡΙΘ. 70
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΑΓΕΡ 29

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Κ. ΜΠΑΣΤΙΑΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ Δρ. 200
Ἑξαμηνίᾳ Δρ. 100
Τρίμηνι Δρ. 50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρα 1

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΪ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΑΧΑΤΜΑ ΓΚΑΝΤΙ

Πρὸς τὸν Μ. Κ. Γκάντι Γιοχάνισμπουργκ, Τράνσβααλ, Νότιος Ἀφρική, Κοτσέν 7 Σεπτεμβρίου 1910

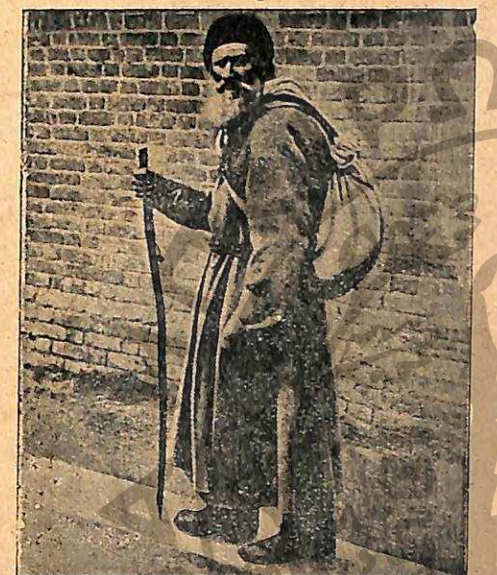

λαβα τὴν ἐφημερίδα σας
«Ἰνδικὴ Γνώμη», καὶ
εὐχαριστήθηκα σὰν εἶδα
ἐκεῖνα ποὺ γράφει γιὰ
τοὺς ἄκρους ὁπαδοὺς
τῶν μὴ ἀντιστάσεως.
Αἰσθάνθηκα τὴν ἐπιθυ-
μίαν νὰ σὰς ἐκφράσω τὴν
σκέψιν ποὺ προεκάλεσε μέσα μου τὸ
διάβασμά της.

Ὅσο περισσότερο ζῶ — τώρα ἰδίως,
ποὺ αἰσθάνομαι καθαρώτερα πῶς ὁ θά-
νατος πλησιάζει — τόσο εἶναι μεγαλύ-
τερη ἡ ἐπιθυμία μου νὰ ἐκφρασθῶ
πάνω σὲ ὅ,τι συγκινεῖ ζωηρότερα τὴν
καρδίαν μου, πᾶνω σὲ ὅ,τι μοῦ φαίνεται
πῶς ἔχει κεφαλαιώδη σημασία: ὅτι δη-
λαδὴ ἐκεῖνο ποὺ λέγεται μὴ ἀντίστασις,
ἀντὶ τοῦ ἐξετάσουμε καλὰ, δὲν εἶναι τί-
ποτε ἄλλο ἀπὸ τὴ διδασκαλία τοῦ
Νόμου τῆς ἀγάπης, ποὺ δὲν ἔχει δια-
στρεβλωθεῖ ἀπὸ ψεύτικες ἐρμηνείες. Ἡ
ἀγάπη ἢ, μ' ἄλλα λόγια, ἡ ἀνύψωσις
τῶν ψυχῶν στὴν συμφωνία τῶν ἀν-
θρώπων καὶ στὴν ἀλληλεγγύη, παριστά-
τὸν ἀνώτερο καὶ μόνον νόμο τῆς ζωῆς...
Κι' αὐτό, ὅλοι τὸ ξέρουν καὶ τὸ νοιώθουν
στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς τους: (τὸ βλέ-
πουμε καθαρώτερα στὸ παιδί). Τὸ ξέρει,
ἐφ' ὅσον δὲν ἐμπλέχθηκε ἀκόμη στὰ
δίχτυα τῶν ψευδμάτων τῆς σκέψεως τοῦ
κόσμου.

Ὁ νόμος αὐτὸς διεκηρύχθη ἀπὸ ὅλους
τοὺς σοφοὺς τῆς ἀνθρωπότητος: Ἰνδοί,
Κινέζοι, Ἰσραεῖτες, Ἕλληνες καὶ Ρω-
μαιοί. Καθαρώτερα νομίζω τὸν ἐξέ-

φρασε ὁ Χριστὸς, ποὺ εἶπε καθαρὰ πῶς
στὸ Νόμο αὐτὸ περιέχονται οἱ νόμοι καὶ
οἱ Προφῆται. Καὶ κατὰ ἄλλοι: προβλέ-
ποντας τὴν παραμορφώσεως ποὺ ἀπειλοῦν
αὐτὸν τὸ νόμο, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν
νοῦ κόσμου στὸν κίνδυνον ποὺ διατρέχει

Ὁ Τολστόι

νὰ ἐκφυλισθῇ ἀπὸ ἀνθρώπου, ποὺ ἡ ζωὴ
αὐτοῦ εἶναι ἀφιερωμένη στὰ ὀλίκα συμ-
φέροντα. Ὁ κίνδυνος αὐτὸς εἶναι πῶς
νομίζουν πῶς ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ
ὕψουν τὴν ζωὴν τὰ δικαίωμά τους μὲ
τὴ βίαν, νὰ ἀποδίδουν ὁδόντες ἀντὶ

ὁδόντος, νὰ ξαναπαίρνουν διὰ τῆς βίας
ὅ,τι τοὺς ἐπάρθηκε διὰ τῆς βίας, κτλ.,
κτλ. Ἦξερε, (ὅπως κάθε λογικὸς ἀν-
θρώπος ξέρει), πῶς ἡ χρησιμοποίησις
βίας δὲν μπορεῖ νὰ συμβιβάσῃ μὲ τὴν
ἀγάπην, ποὺ εἶναι ὁ ἀνώτερος νόμος τῆς
ζωῆς. Ἦξερε πῶς ἂν παραδέχετο τὴν
βίαν, καὶ σὲ μία ἐστὶν περίπτωση, ὁ
νόμος κατηργεῖτο ἀμέσως. Ὅλος ὁ
χριστιανικὸς πολιτισμὸς, ὁ φαινομενικὰ
τόσο λαμπρὸς, στηρίχθηκε πάνω σ'
αὐτὴν τὴν παρεξήγησιν καὶ τὴν ἀντί-
φασιν, τὴν καταφανή, τὴν περιέργην, τὴν
ἐκουσίαν σὲ μερικὲς περιπτώσεις, ἀλλὰ
ἀκουσίαν συνήθως.

Πραγματικῶς, ἅμα παραδεχθῶμε
τὴ βίαν ἀντίστασιν, ὁ νόμος τῆς ἀγάπης
δὲν ἔχει ἀξίαν καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη.
Κι' ἂν ὁ νόμος τῆς ἀγάπης δὲν ἔχει
καμμία ἀξίαν, δὲ μένει ἄλλος νόμος
ἐκτὸς τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου.
Ἔτσι ἔζησε ὁ χριστιανικὸς κόσμος ἐπὶ
δεκαεπταεῖς αἰῶνες. Ἐξ ἄλλου, πάντοτε
οἱ ἄνθρωποι εἶχαν τὴ δύναμιν γιὰ ἰθυ-
τηρίαν ἀρχὴν τοῦ κοινωνικοῦ τους ὄργα-
νισμοῦ. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν χριστια-
νικῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἄλλων περιορι-
ζεται στὸ ἐξῆς: στὸ χριστιανικὸν κόσμον
ὁ νόμος τῆς ἀγάπης ἐτέθη εὐκρινῶς καὶ
σφικτῶς, ὅπως σὲ καμμία ἄλλη θρησκεία·
καὶ οἱ χριστιανοὶ τὸν παραδέχθησαν
ἐπισήμως, ἀν καὶ διετήρησαν ὡς νόμιμην
τὴ χρῆσιν τῆς βίας καὶ ἐστήριξαν τὴν
ζωὴν αὐτῶν πᾶνω στὴ βίαν. Ἔτσι ἡ ζωὴ
τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν ἀποτελεῖ μία
τελείαν ἀντίφασιν μεταξὺ τῆς θρησκείας

‘Ολόγιομα και διάπλατα λιβάδια,
Κυρά σε κάνω. Και για πάντα ἄς μένει
Κληρονομιά στὸ γένος ποῦ θὲ νάβγει
‘Απ’ τὸν ‘Αλμπάνι κι’ ἀπὸ σέ.—Τί λέει
‘Η δεύτερη ἀκριβή μας κόρη, ἡ Ρέγκαν,
Τοῦ Κόρνγουολ ἡ συμβία; Τώρα ἄς μιλή-

σει.
Ρέγκαν. Κ’ ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὸ μέταλλο τῆς
[πρώτης,
Καὶ τόσο λέω ν’ ἀξίζω ὅσο κ’ ἐκείνη.
Στὴν πιστὴ μου καρδιά γρικῶ ποῦ ἡ
[Γκόνριλ.

Σοῦχει ξεφράσει τὴ δική μου ἀγάπη:
‘Αλλὰ εἶπε λίγα: γιατί ἐγὼ κηρύχνω
Ποῦ τὲς ἄλλες χαρὲς ὅσες ὑπάρχουν
Στὸν ἀκριβὸ τῆς αἰσθησῆς τὸν κόσμο
Τὲς ὀχτροῦμαι, κ’ εἶμαι εὐτυχισμένη
Στὴν τρυφερὴ μονάχᾳ τὴν ἀγάπη
Τῆς μεγαλειότητάς σου!

Κορδέλια. (κατὰ μέρος) Δύστυχη εἶσαι,
Κορδέλια, μὰ ὄχι δύστυχη πολὺ,
Τὴ ἀληθινὰ εἶναι μέσα στὴν καρδιά σου
‘Η ἀγάπη πλὴν τρανὴ παρὰ σὰ χεῖλη.
Λῆρ. Σ’ ἐσὲ καὶ στοὺς ἀπόγονούς σου
[ἄς μένει

Τοῦ λαμπροῦ μας βασιλείου αὐτὸ τὸ τρίτο.
Ποῦ σ’ ὁμορφιά σὲ χάρι καὶ σὲ ἀξία
Εἶναι ὁμοιο μὲ τῆς Γκόνριλ τὸ μοῖραδι.
Καὶ τώρα ἐσύ, ποῦ εἶσαι ἡ οὐρανὴ χαρά μας,
‘Αλλὰ ὄχι κι’ ἡ μικρότερη γιὰ τοῦτο,
Ποῦ γιὰ τὸν ἔρωτά σου συνερίζουν
Τὰ κρασιά τῆς Γαλλίας μὲ τῆς Βουργουν-

δίας
Τὸ γάλα, τί θὰ εἰπείς γιὰ νὰ σοῦ λάξη
Πλὴν πλούσιο μερικτὸ παρὰ ὅσο ἐπῆραν
Οἱ δυὸ ἀδερφές σου;—Λέγε!

Κορδέλια. Κύριέ μου.
Δὲ λέγω τίποτα.

Λῆρ. Τίποτα.
Κορδέλια. Τίποτα.

Λῆρ. Τὸ τίποτα ἀπ’ τὸ τίποτα θὲ νάβγει.
Μίλησε πάλι!

Κορδέλια. ‘Εγὼ ἡ δυστυχισμένη
Δὲ μπορῶ τὴν καρδιά νάχω στὸ στόμα!
‘Εγὼ τὴ μεγαλειότη σου ἀγαπᾶω
‘Ὅσο τὸ χρέος προστάζει· οὔτε πλὴν λίγο
Μὰ οὔτε καὶ πλὴν πολὺ!

Λῆρ. Πῶς, πῶς, Κορδέλια!
Πρόσεξε, τί στὸ τέλος θὰ χαλάσουν.

Τὴν τύχη σου αὐτὰ τ’ ἀσκημὰ τὰ λόγια!
Κορδέλια. Πατέρα μου ἀκριβέ, ἐσύ μ’
[ἔχεις κάμει,

Καὶ μ’ ἔχεις ἀναθρέψει κι’ ἀγαπήσει,
Καὶ καθὼς πρέπει τώρα ἐγὼ πληρώσω
Τὸ χρέος αὐτό. Σ’ ἀκούω καὶ σ’ ἀγαπᾶω,
Καὶ σὲ τιμῶ πολὺ. Γιατί ὅμως νάχουν
‘Αντρες οἱ δυὸ ἀδερφάδες μου, ἀφοῦ λέ-

γουν
Πῶς μόνο ἐσὲ ἀγαποῦν; ‘Αν θέλει ἡ τύχη
Νὰ παντρευτῶ μιὰ μέρα, αὐτὸς ὁ ἄντρας,
Ποῦ θὰ δεχτεῖ τὸν ὄρκο μου, θὰ πάρει
Μαζὶ τὸν τὴν μισή μου τὴν ἀγάπη,
Τὰ μισά μου τὰ χρέη καὶ τὰς μισές μου
Φροντίδες, τί ποτὲ μου σὰν ἐκείνες
Δὲ θένα παντρευτῶ, γιὰ ν’ ἀγαπᾶω
Μονάχᾳ τὸν πατέρα μου!

Λῆρ. Καὶ τοῦτο
Σοῦ βγαίνει ἀπ’ τὴν καρδιά;

Κορδέλια. Ναί, γαί, πατέρα!

Λῆρ. Εἶσαι τόσο σκληρὴ τόσο νιά;
Κορδέλια. Τόσο νιά καὶ τόσο ἀληθινή!

Λῆρ. Θάνα λοιπὸν ἡ ἀλήθεια τὸ προ-
[κίό σου!

Γιατί μὰ τοῦ ἡλίου τὸ ἀγιασμένο φέγγος,
Μὰ τὴ νύχτα, μὰ τὰ ἅγια μυστήρια
Τῆς ‘Εκάτης, καὶ τέλος μὰ τὸν ἄστρον
Τὴ δύναμη, ποῦ ἐκείνη μᾶς βαστάει

Ζωντανούς καὶ τὸ θάνατο μᾶς δίνει:

‘Αρνιοῦμαι κάθε πατρικὴ φροντίδα,
Κάθε στενὴ συγγένεια, κάθε σκέψη,
Κ’ εἶσαι ἀπὸ τώρα καὶ γιὰ πάντα ξένη
Γιὰ τὴν καρδιά μου καὶ γιὰ μένα! Οἱ
[Σκῦθες

Οἱ βάρβαροι, κ’ ἐκείνοι τοῦ συμπόσια
Κάνουνε μὲ τίς σάρκες τῶν παιδιῶν τους,
Τόσο σιμὰ θὲ νάναι στὴν καρδιά μου,
Τόσο σπλάχνος καὶ βοήθειο θὲ νὰ βροί-
[σκουν,

‘Ὅσο καὶ σύ, ποῦ πλὴν δὲ σ’ ἔχω κόρη!
Κέντ. Καλὲ μου Κύριε!...

Λῆρ. Σιώπα, Κέντ, μὴ μπαίνει
Στὴ μέση σὰν ὁ δράκοντας μανίζει!
Ποῦ τὴν ἀγιοποῦσα, κ’ εἶχα ἐλπίδα
Γεράματα γλυκὰ νὰ ἰδῶ ἀπὸ ἐκείνην.
Φύγε ἀπὸ δῶ, δὲ θέλω νὰ σὲ βλέπω!
‘Εταὶ νὰ βρῶ στὸν τάφο μου ἡσυχία,
Τὴν πατρικὴ καρδιά μου τῆς ἐπῆρα.

Κράζε τὸ Γάλλο! Ποιὸς σαλεύει; Κράζε
Τὸ Βουργουνδό!—Κορνγουόλ κι’ ‘Αλ-
[μπάνι, οἱ δυὸ σας

Στὸ προικιὸ ποῦ σὰς ἔδωκα καὶ τοῦτο
‘Ὅ τρίτο θένα σμιζετε, κ’ ἐκείνη
Τὴν ἐπαρσή τῆς ποῦ τὴ λέει εὐκρίνεια
‘Ας παντρευτεῖ! Παραχωρῶ στοὺς δυὸ σας
Τὴ δύναμή μου, κι’ ὅλα τὰ πρωτεῖα,
Καὶ τὲς μεγάλες δόξες, ποῦ ταιριάζουν
Μὲ τὴ βασιλικὴ τὴν ἐξουσία,
Καὶ γιὰ μένα ἐκατὸ βαυβαλαρέους,
Ποῦ ἐσεῖς θὰ μοῦ τοὺς θρέφετε, βαστῶν-
[τας,

Θὰ κατοικῶ τὲς μέρες ἐνοῦ μῆνα
Στοῦ ἐνοῦ ἀπὸ σὰς καὶ στοῦ ἄλλουνοῦ
[ἄλλες τόσες,

Καὶ τὸνομα μονάχᾳ θὰ φυλάξω,
Κι’ ὅσες τιμὲς ὁ βασιλεὺς λαβαίνει,
Τὸ εἰσὸδήμ, τὸ κράτος, ἡ ἐξουσία,
Δικά σας, γοῖ μου ἀγαπημένοι, μνέσκουν.

Καὶ τοῦτα βεβαιόνοντας, σὰς δίνω
Τὸ δούτα βεβαιόνοντας, σὰς δίνω
Τὸ στέμμα αὐτὸ γιὰ νὰ τὸ μοιραστεῖτε.
(τοὺς δίνει τὸ στέμμα)

Κέντ. Ρηγάρχη Λῆρ, ποῦ ἐγὼ σὰ βασι-
[λῆά μου

Πάντα σὲ προσκυνῶσα, καὶ σὺ νάσουν
Πατέρα μου σ’ ἀγάπωνα, καὶ πάντα
Στὲς προσευκῆς μου σὰν τρανὸ προστάτη
Σὲ μελετοῦσα...

Λῆρ. Κοίτα, τεντωμένο
Εἶναι τὸ τόξο, ξέφυγε τὸ βέλος!

Κέντ. ‘Ας το νὰ φύγη, κι’ ἄς μοῦ σκί-
[σει ἀμέσως

Τὰ φυλλοκάρδια ὁ βλόχος!—Πρέπει νάσαι
Δύστροπος, Κέντ, ἀφοῦ τὰ φρένα χάνει
‘Ὁ Λῆρ.—Τί θέλεις, γέροντα, νὰ κάμεις;
Μὴ λὲς πῶς θὰ φοβάται νὰ μιλήσει
Τὸ χρέος, σὰ σκύφτει ὁμπρός στὴν κολα-
[κεία

‘Η δύναμη; ‘Η τιμότητα εὐκρίνεια
Ζητᾷ, ὅταν πέφτει ὁ βασιλεὺς σὲ τρέλλα.
Τὴν σφοδρὰ ἀντικράτηση καὶ σκέψου
‘Ὅσο μπορεῖς! Τὴν ἀσκημὴ τὴ βίαση
Σταμάτησε! Μανὰτι τὴ ζωὴ μου
Σοῦ βάζω, ἡ πλὴν μικρὴ σου ἡ θυγατέρα
Δὲ σ’ ἀγαπᾷ λιγώτερο! δὲν εἶναι
‘Ακαρδοὶ αὐτοὶ ποῦ ἡ ταπεινὴ φωνὴ τους
‘Αντίλαος δὲν εἶναι καταχθόνιος!

Λῆρ. Σώπαινε, Κέντ, ἂν θέλεις τὴ ζωὴ
[σου!

Κέντ. Λογάριαζα ἐγὼ πάντα τὴ ζωὴ μου
‘Αμανάτι, γιὰ νὰ τὴν κινυνεύω
‘Ενάντια στοὺς ὀχτροὺς σου! Δὲ φοβοῦμαι
Γιὰ τὸ καλὸ σου νὰ τὴ χάσω

Λῆρ. Φύγε!
Κέντ. Πλὴν καλὰ, Λῆρ, στοχάσου κι’
[ἀφῆσέ με

Νὰ μείνω τῆς ματιᾶς σου τὸ σημάδι.

Λῆρ. Τώρα μὰ τὸν ‘Απόλλωνα...
Κέντ. Τοῦ κάκου

Τώρα μὰ τὸν ‘Απόλλωνα, μονάρχη,
‘Ορχίζεσαι καὶ κράξεις τοὺς θεοὺς σου!

Λῆρ. ‘Αδρῆσκε, σκλάβε! (Βάζει τὸ χέρι
του στὸ παδί).

Κορνγουόλ. καὶ ‘Αλμπάνι, Κύριε ἀγα-
[πημένε,

Βαστάξου!
Κέντ. Κάμε το!

Τὸ γιαιτὸ σου θανάτωσε καὶ δῶσε
Τὴν ἀμοιβή στὴν ἀπαστρὴν ἀρρώστεια!

Πάρε ξανὰ τὴ δωρεά, τί ἀλλοῶς,
‘Ὅσο μπορῶ φωνὴ ἀπὸ τὸ λαρυγγί
Νὰ βγάξω, πράξεις ἀσκημὰ θὰ λέω!

Λῆρ. Γρίκα με, ἀντάρτη, εἶσαι ἀνθρω-
[πός μου, γρίκα!

‘Ηθελες νὰ μὲ κάμης ν’ ἀθετήσω
Τὸν ὄρκο μου (ἐνα πρᾶμα ποῦ ποτὲ μου
Δὲν τόλμησα ὡς τὰ τώρα) κ’ εἶχες γνώμη
Ν’ ἀντισταθεῖς μ’ ἀπόκοπη περφάνεια
Στοὺς ὀρισμούς μου καὶ στὴ δύναμή μου,
Πρᾶμα ποῦ βέβαια δὲν ταιριάζει μῆτε
Στὸ ἀξίωμα μου, οὐδὲ στὸ φυσικὸ μου!

Γι’ αὐτὸ σὰ βασιλεὺς, σοῦ λέγω πάρε
Τὴν πλερωμὴ ποῦ ἀξίζει.—Πέντε μέρες
Καιρὸ σοῦ δίνω ἐγὼ γιὰ νὰ συνάξεις
‘Ὅ,τι θὰ σὲ βοηθᾷ στὴν ἀτυχία!

Καὶ θὰ γύρεις τοῦ κράτους μου στὲς ἔξη
Τὲς μισημένες πλάτες σου. Κι’ ἂν ἴσως
Στὲς δέκα, ποῦ κατόπι τοὺς θὲ νάρθουν,
Τὸ ἐξόριστο κορμί σου στὸ βασιλεῖο
Βρεθεῖ, θὰ λάβεις θάνατον ἀμέσως.

Φύγε, δὲ γέρον γνώμη, μὰ τὸ Δία!
Κέντ. ‘Αφοῦ εἶσαι τέτοιος, Λῆρ, ἐγὼ σ’
[ἀφίνω γειά,

Φεύγω στὴν ἐξορία καὶ θαῦρω λευτεριά.
(Στὴν Κορδέλια). Στὴν ἀκριβὴ τοὺς σκέπη
[ἄς ἔχουν οἱ θεοὶ

Τὴν κόρη ποῦ τὸ δίκιο καὶ τὸ σωστὸ μιλεῖ!
(Στὴ Ρέγκαν καὶ τὴ Γκόνριλ). Καὶ οἱ πλού-
σιες σας κουβέντες ἄς δείξουν πῶς μποροῦν
‘Απ’ τὰ γλυκὰ τὰ λόγια πράξεις καλὲς νὰ
[βγοῦν.

‘Ὅλους ὁ Κέντ, ἀφέντες, τώρα σὰς χαιρετᾷ
Καὶ σὰ γεράματά του σὲ κόσμους νέους
[περνᾷ!

(Φεύγει).

(Σαλπίγγα. Ξανάρχεται ὁ Γκλόστερ μὲ τὸ
βασιλεῖο τῆς Γαλλίας, τὸ δούκα τῆς Βουργουν-
δίας καὶ τὴν ἀκολουθία τους).

Γκλόστερ. ‘Εδῶ εἶναι ὁ δούκας τῆς
[Βουργουνδίας, Κύριε,

Καὶ τῆς Γαλλίας ὁ βασιλεὺς.
Λῆρ. ‘Ὁ δούκα,

Μὲ σὲ πρωτομιλῶ, ποῦ συνερίζεις
Μ’ αὐτὸν τὸν βασιλεῖα γιὰ τὴν ἀγάπη
Τῆς κόρης μου· πὶδ θάταν τὸ μικρότερο
Προικιὸ ποῦ περιμένεις ἀπὸ κείνην;
‘Η ἀποτραβίσαι τώρα;

‘Ὁ Δούκας. Βασιλέα,
Δὲ σοῦ ζητῶ περσότερο, παρὰ ὅ,τι
‘Η χάρι σου μοῦ πρόσφερες· πὶδ λίγο
Δὲ θὰ μοῦ δώσεις!

Λῆρ. Εὐγενὴ μου δούκα,
Τόσο τὴν ξετιμόναμε μονάχᾳ
‘Ὅταν μᾶς ἦταν ἀκριβή. Μὰ τώρα
Δὲν ἔχει πλὴν γιὰ μᾶς τὴν ἴδια ἀξία.
Κύριε, ἐδῶ πέρα στέκεται, κι’ ἂν κάτι
‘Απὸ τὴν τιποτένια τῆς οὐσίας,
‘Η κι’ ὅλη, καὶ μαζὶ τῆς ὁ θυμὸς μας
Καὶ τίποτα περσότερο, σοῦ ἀρέσει,
‘Εδῶ εἶναι, καὶ δική σου ἄς μένει.

‘Ὁ Δούκας. Κύριε,
Δὲν ξέρω ν’ ἀπαντήσω.

Λῆρ.

‘Ενῶ ἔχει τόσα
Ψεγάδια, ἐνῶ δὲν ἔχει οὔτε ἕνα φίλο,
Καὶ τοῦ μίσους μας εἶνε ψυχοπαῖδα
Κ’ ἐπῆρε τὴν κατάρα μας προικιὸ,
Κ’ ἐνῶ γιὰ μᾶς τέλεια εἶνε ξένη μ’ ὄρκο,
Θὰ τὴν πάρεις, ἡ θένα τὴν ἀφήσεις;

‘Ὁ Δούκας. Συμπάθησε, μονάρχη ἀδύ-
[νατη εἶνε

Κάθε ἐκλογὴ μὲ τέτοιους ὄρους!
Λῆρ. Κύριε,

Παράτησέ τὴν τότες! Τί, μὰ ἐκείνην
Τὴ δύναμη ποῦ μ’ ἔκαμε, ἐγὼ σοῦ εἶπα
Ποιὰ θάνα ὅλα τὰ πλούτη τῆς! (Στὸ
[Γάλλο).

‘Ὁ Δούκας. Στ’ ἀλήθεια μὲ πονεῖ, τί
[ἀφοῦ ἔχεις χάσει

Τὸν πατέρα σου χάνεις καὶ τὸν ἄντρα.
Κορδέλια. ‘Ωρα καλὴ σου, δούκα. ‘Αφοῦ
[γιὰ σένα

Μονάρχη, τόσο μακριὰ δὲ θέλω
‘Απ’ τὴν καλὴ σου ἀγάπη ν’ ἀλαργέψω
Μὲ αὐτὸ ποῦ ἐγὼ μισῶ παντρεύοντάς σε!
Λοιπὸν, παρακαλῶ, τὸν ἔρωτά σου
‘Εκεῖ ποῦ κάλλιο ἀξίζει ὁδηγήσέ τον,
Κι’ ὄχι σ’ αὐτὸ τὸ πλάσμα ποῦ καὶ ἡ φύση
Ντρέπεται, πῆς, δικό τῆς νὰ τὸ κράξει!

‘Ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. Εἶνε πολὺ
[παραξένο στ’ ἀλήθεια

Πῶς τοῦτῃ ἡ κόρη ποῦ ἦταν λίγο πρῶτα
‘Ὅ,τι εἶχες πλὴν πολὺτιμο, ποῦ πάντα
Τὴν ἐπαινοῦσες ὀνομάζοντάς τὴν
Βάλσαμο γιὰ τὰ γέρα σου κι’ ἀπ’ ὅλες
Καλλιτέσσην καὶ πλέον ἀγαπημένην
Ξάφνου σὲ τοῦτῃν τὴ στιγμῇ μιὰ πράξη
Τόσο τεράστια ἐργάστηκε, ποῦ ἀμέσως
Τόσες διπλὲς στοργῆς ἐχαλαστήσαν.
Βέβαια θὲ νάνε ἀφύσικο τὸ κρῖμα
Ποῦ ἀπέραντο σοῦ φαίνεται. ‘Η στὴ λῆδα
‘Ηταν πεσμένη ἡ ἀγάπη ποῦ γιὰ ἐκείνην
‘Εμαρτυροῦσες πρῖν. Καὶ τέτοιο πρᾶμα
Νὰ στοχασθῶ γι’ αὐτὴν δὲ θὰ μποροῦσα,
Καὶ δίχως θάμα δύναμη δὲ θάχε
Μέσα μου νὰ φυτῶσει τέτοια πίστη
Τὸ λογικὸ ποτέ.

Κορδέλια. Παρακαλῶ σε,
‘Ὁ Βασιλεῖά μου, ἂν ἴσως εἶμαι τέτοια,
Γιατί ἡ ψιλὴ καὶ μελωμένη τέχνη
Νὰ λέγω ὅ,τι δὲν σκέφτομαι μοῦ λείπει,
‘Αφοῦ θέλω νὰ κάνω πρῖν μιλήσω
‘Ὅ,τι ἔχω μὲς στὸ νοῦ, παρακαλῶ σε,
Δήλωσε πῶς καμμιὰ ἀσκημὴ κηλίδα,
Κανένα φονικὸ, κανέναν δόλο,
Καμμιὰ ἀδιάντροπη πράξη, οὔτε κανένα
Γλιόστρημα ὀνειδισμένο δὲ μοῦ πῆραν
Τὲς χάρες τῆς ἀγάπης σου, ἀλλὰ μόνο
Γιατί μοῦ λείπει ἐκεῖνο ποῦ μὲ κάνει
‘Αληθινὰ πλουσιώτερη: ἕνα μάτι
Ποῦ νὰ χαλεῖται, καὶ μιὰ τέτοια γλῶσσα
Ποῦ ἐγὼ χαρὰ γρικῶ νὰ μὴν τὴν ἔχω,
‘Αν καὶ γιὰτὶ δὲν ἔχω τὴν χαμένην
Εἶνε γιὰ μένα ὁ σεβασμὸς σου!...

Λῆρ. Κάλλιο
Νὰ μὴν ἦσουν παρὰ νὰ μὴ γυρεύεις
Περσότερη εὐχαρίστια νὰ μοῦ δίνεις!

‘Ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. Εἶνε αὐτὸ
[ἀφίνει

[μόνο, δηλαδή μιὰ ἀμέλεια

Στὸ φυσικὸ τῆς; καὶ γιὰ τοῦτο ἀφίνει
Πολλὲς φορὲς ἀνείπωτῃ τὴν πράξη
Πῶχει σκοπὸ νὰ κάμει; Τί λὲς τώρα,
‘Ὁ δούκα τῆς Βουργουνδίας, στὴν Κυρία;
Δὲν εἶνε ἡ ἀγάπη ἀγάπη; ἂν ἴσως μ’ ἄλ-
[λους

Σκοπὺς, ποῦ ξένοι δλότελα τῆς εἶνε,
‘Ανταμωμένη μνέσκει! Θὰ τὴν πάρεις;
Προικιὸ τῆς εἶνε ἡ ἴδια.

‘Ὁ Δούκας. Βασιλέα,
Δῶσε μονάχᾳ ἐκεῖνο τὸ μοῖραδι
Ποῦ ὁ ἴδιος τῆς ἐπρόσφερες, κι’ ἀμέσως
Τὸ χέρι θένα πιάσω τῆς Κορδέλιας
Δουλοῦσα νὰ τὴν κάμω!

Λῆρ. ‘Οχι, σοῦ λέω!
‘Ορχίστηκε! τὸν ὄρκο θὰ βαστάξω.

‘Ὁ Δούκας. Στ’ ἀλήθεια μὲ πονεῖ, τί
[ἀφοῦ ἔχεις χάσει

Τὸν πατέρα σου χάνεις καὶ τὸν ἄντρα.
Κορδέλια. ‘Ωρα καλὴ σου, δούκα. ‘Αφοῦ
[γιὰ σένα

‘Αγάπη εἶνε τοῦ πλούτου ἡ πιθυμιά
Δὲ θέλω νάμαι ταῖρι σου!

‘Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. ‘Ὁ Κορδέλια,
Πανώρημα, ἂν καὶ πτωχιά πολὺ εἶσαι
[πλούσια,

Παρατημένη ἐσύ εἶσαι ἡ πλὴν ἐκλεχτή
Καὶ ἡ πλὴν ἀκριβὴ εἶσαι σὺ ἡ ξευτελισμένη.
Τὲς ἀρετὲς σου ἐγὼ καὶ σένα ἀδράξω
‘Ὁ νόμος ἄς τὸ στρέξει, θένα κάμω
Δικὸ μου ἐκεῖνο ποῦ ἦταν πεταμένο!
‘Η ἀμέλεια ἡ κρῖα τῶν ἄλλων διαμάζομαι,
[ὁ θεοί,

Κάνει νὰ γένει σέβας ἡ ἀγάπη μου ἡ θερμὴ.
‘Η κόρη, σου ἡ διωγμένη, ἡ κόρη σου ἡ
[φτωχιά,

‘Εμένα, ἐμᾶς, θὰ ὀρίζει, τὴν ὥρα μας
[Φραγκιά,

Ν’ ἀρπάξουν τὸ ἀκριβὸ μου τὸ ταῖρι δὲ
[μποροῦν.

Κι’ ἂν ὅλοι τῆς Βουργουνδίας οἱ δούκες
[ἐνωθῶν!

Χαιρέτησέ τεσ τώρα, Κορδέλια, τὲς σκληρὲς.
‘Εκεῖ ποῦ πᾶς θὲ νάσαι καλλιτέρα ἀπ’
[αὐτές.

Λῆρ. Πάρ’ τὴν, δική σου ἄς εἶναι, μο-
[ναρχὴ Φράγχε, ἐγὼ

Δὲν ἔχω τέτοια κόρη, δὲ θέλω πλὴν νὰ ἰδῶ
Τὸ πρόσωπό τῆς· φεύγα μ’ ἐκείνην ὡς
[καὶ σύ,

Γιὰ σὰς δὲν ἔχω ἀγάπη καὶ δὲ σὰς δίνω
[εὐχὴ.

‘Ελα μαζὶ μου, δούκα.

(Σαλπίγγα. ‘Ὁ Λῆρ, ὁ δούκας τῆς Βουργουν-
δίας, ὁ Κορνγουόλ, ὁ ‘Αλμπάνι, ὁ
Γκλόστερ καὶ ἡ ἀκολουθία τους φεύγουν).

‘Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. ‘Αφῆσε γειά
[στὲς ἀδερφές σου!

Κορδέλια. Πετράδια τοῦ πατέρα, σὰς
[ἀφίνει

Μὲ μάτια-ὄγρα ἡ Κορδέλια! (Κατὰ μέρος).

[‘Εγὼ σὰς ξέρω.

Κι’ ὅμως σὰν ἀδερφὴ τὰ κοίματά σας
Μὲ τὸνομά τους νὰ τὰ εἰπῶ δὲν πρέπει.
(Δυνατᾷ). Τὸν πατέρα ἀγαπάτε· τὸν ἀφίνω
Στὰ χέρια σας, στὴν ξάστερη καρδιά σας,
‘Αλλὰ ὅπως πρῖν, ὠϊμένα, ἂν μ’ ἐσεβότουν,
‘Αλλοῦ θὰ προτιμοῦσα νὰ βρισκότουν!

‘Εχετε γειά κ’ οἱ δυὸ σας.
Ρεγκάν. Τὸ χρέος μας σὺ δὲ θὰ μᾶς
[μάθεις!

Γκόνριλ. Κοίτα,
Νὰ φχαριστᾷς τὸν ἄντρα ποῦ σ’ ἐδέχτη
Καταλαχρ

— Στόν τόπο ;

— Στόν τόπο ! Έκαμ' η Δένη κλαίον-
τας μ' έναν τρόπο σά νά ριαζόταν.
Καί νά μὴν ἀκούση κανένas τὸ βρόντο
τῆς πιστολιάς !

Ντύθηκε βιαστικά καὶ βγήκ' ἔξω,
ἔσκούωτος κι' ἀνιφτος. Κόσμος πο-
λὺς ἦτανε συναγμένος ἀπ' ἔξω ἀπὸ
τὸ σπίτι τῆς Κοντόσαινας. Μπήκε
στὴν αὐλή, σπρώχνοντας μὲ τοὺς ἀγκώ-
νες, μὲ κατεβασμένο βλέφαρο. Σὲ μιὰ
γωνιά κουβέντιαζαν, σιγανὰ, ὁ πάρε-
δρος, ὁ ἀστυνόμος κι' ἕνας ἄλλος κύριος
μὲ λινὸ κοστοῦμι καὶ γυαλιά. Ὁ Σωτή-
ρης πῆγε κοντὰ τους.

— Λοιπὸν ; ἔκαμε κοιτώντας ἕναν-
ἕνα.

Γυρίσανε καὶ τοῦ ρίξαν ἀπὸ μιὰ μα-
τιά μὰ δὲν τοῦ ἀποκρίθηκε κανεὶς τους.

— Λοιπὸν ναί ! ξανάκαμε ἀποφεύ-
γοντας τώρα νὰ τοὺς κοιτάξῃ. Naί,
τῆς τόσα τάξει καί... Ἐγὼ τὴ σκό-
τωσα, ἐγὼ ! Τὴν ἀγαποῦσα καὶ τὴ
σκότωσα !

Οἱ χωροφυλάκοι τὸν πῆραν καὶ τὸν
ἔμπασαν μέσα.

Νάτῃ, ἡ σκοτωμένη, οἰγμένη ἀπάνω
στὸ κορβόκι, μ' ἕνα μούτρο οἰχτρό,
παραμορφωμένο ἀπὸ τὸν τρόμο καὶ
τὸ θάνατο...

Μέσα σὲ μιὰ στιγμή ὅλα λάβανε μιὰν
ἀλλόκοτη ὄψη, καὶ στροφογυρνοῦσαν
ἄσταμάτητα, ἀφήνοντας πίσωθὲ τους
φωτεινὲς οὐρές... Σκυλιά τοῦ τραβά-
γανε τὲς σάρκες, φεῖδια τοῦ ζώνονταν
στὸ κορμί, μιὰ μαχαίριὰ τοῦ ἀνοίξε
τὰ στήθεια καὶ τὴν κοιλιά καὶ τὰ
σπλάχνα του χύθηκαν ἔξω καὶ σέρον-
ταν... Ὁλομεμιάς μιὰ κάρνα πιστο-
λιοῦ στηλώθηκε μπροστά του... κι'
ἄχνισε... Ἡ κάρνα ἐνοῦ πιστολιοῦ...
Καὶ μεγάλωνε... καὶ μεγάλωνε...
ἔερωνόταν αἷμα... αἷμα κατακόκ-
κινο... πὺν ἄφριζ' ὁλόγυρά του, ἀνε-
βαίνοντας ὅλο...

Τώρα ὅλα τὰ σκέπασ' ἕνα σκοτάδι
κρουστό... Μιὰ ξαγριεμένη γουρούνα
χύμηξ' ἀπάνω του — τὸν ἄδραξε ἀπὸ
τὸ κεφάλι — ἔχωσε τὰ δόντια τῆς στὸ
καύκαλό του — τὸν τίναξε ψηλὰ — τὸν
κύλησε καταγῆς — τὸν ἐκλωτοπλά-
τησε... Τ' ἀηδιαστικὸ χῶτο τῆς τοῦ
ἐπαιρνε τὴν ἀνάσα, τοῦ ἀνατάραζε τὰ
σπλάχνα, τὸν ἐπνιγε... κι' ὀλομεμιάς
βρόθηκε στὸ χάος...

Ρόδιζ' ἡ ἀνατολὴ πὺν ξύπνησε...

Εἶχαν ἀρχίσει κιόλας τὸ πρωῒνὸ πό-
τισμα καί, καθὼς εἶχε ξαπλωθεῖ μέσ'
στὸ κανάλι πὺν πέρναε τὸ νερό, εἶχε
μουσκέψει ὡς τὸ κόκκαλο ! Μιὰ τσαγ-
κιὰ γεύση αἰσθανότανε στὸ στόμα κ'

ἦρτε στὸ σπίτι τσακισμένος, μὲ τὸ κε-
φάλι βαῖσιμένο μπρὸς...

Τιποτένιο ἦτανε τὸ κρουολόγημά του.
Τοῦ ρίξανε κάμποσες βεντούζες, τοῦ
βάλανε σινάπι τριμμένο στὸ γουδί, καὶ
τοῦ πέρασε σὲ δυὸ-τρεῖς μέρες.

Τὴν Κυριακὴ πῆγε κιόλας στὴν ἐκ-
κλησιὰ καὶ τ' ἀπόγιομα ἔφερε βόλτα,
μὲ καναδυὸ φίλους του, τὸ χωριό.
Χλωμός ἦταν ἀκόμα λίγο μὰ ἔσπεκε
καλὰ.

Διαβήκανε κι' ἀπ' τὸ σοκάκι τῆς Κον-
τόσαινας. Σφαλιστὰ ἦτανε πόρτες καὶ
παράθυρα κι' ἕνας πετεινὸς πὺν στε-
κότανε, μονοπόδαρος, στὴν κώχη τοῦ
μουραγίου πῆδησε ξαφνιασμένος στὴν
αὐλή.

Παρακατινὰ συναντήσανε, πὺν ἐρ-
χόταν, τὴ Σοφία. Ἀπὸ μπρὸς κι' ἀπὸ
πίσω τήνε κοίταξε, τὸ δυνατό ἀνεβο-
κατέβασμα τῶν στηθῶν του οἶγασε μὲ
μιὰς, ἡ ἄσφρη τρεμοῦλα τὸν ἄφησε
καὶ τοῦρθε νὰ μπήξῃ τὰ γέλια, νὰ
πέσῃ καταμεσῆς στὸ δρόμο καὶ νὰ κυ-
λιστῇ !

Δυὸ μάτια μικρούλικα π' ἀλλοιδώ-
ριζαν στὸ κοίταγμά τους, μιὰ μύτι,
καμπούρικη, κατεβασμένη, κι' ἕνα
στόμα παρατραβηγμένο, κατεβασμένο
πύότερο ἀπὸ τὸνα μέρος, στόλιζαν ἐν'
ἀνέκφραστο μούτρο γιομάτο σπυριά !
Ἡ κοιλιά τῆς πετιόταν ἔξω, σὰν πα-
ραγιομισμένο τσουβάλι, καὶ πῆγαινε
γέροντας σιῶνα πλευρὸ καὶ στ' ἄλλο,
ὅμοια μὲ βάρκα πὺν τὴν ἐκύλουνε τὸ
κύμα !

Τοῦρθανε στὸ νοῦ τῆς θειά Τσίμας
τὰ λόγια.

«Μπήκε κιόλας στοὺς ἐννεή...

ΤΟ ΞΕΡΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

*Στὰ φύλλα ἐνὸς βιβλίου ἕνα λουλουδι
ξερὸ, λὲς πὺς γαλήνια καὶ κοιμᾶται,
δὲν ἔχει μυρωδιά, χρώμα καὶ χνοῦδι,
νεκρὸ εἶναι κι' ὁμῶς λὲς πὺς συλλογᾶται...*

*Ἡ ὠρὴ του αὐτὴ θωριά, μέσ' τὴν καρδιά μου,
γεννᾷ παλμούς καὶ μέσ' τὸ νοῦ μου σκέψη : ...
... Ποιὸς Μᾶς νὰ τὸ ἐγέννα ; κι' ἀπὸ χάμου
ποῖο χέρι ἄβρο γὰ μένα πῆε νὰ δρέψῃ ;*

*Ἀντρας, γυναῖκα νῆταν ; δὲ θυμᾶμαι...
Τὰ μύτια του νὰ ζοῦν, γὰ νᾶχουν κλεισίει ; ...
Στὴ θεά ἐγὼ τοῦ ἀνδρὸς, τὸν συλλογᾶμαι
μᾶγάπῃ, ὁποῖος καὶ νᾶταν κι' ἔχει οὐβόει !*

1929 IX

(Κατὰ τὸν Ἀλέξ. Π. Ὑσικην).

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

Ὅπου καὶ νᾶναι θὰ τὸ κάμῃ τὸ λυ-
κόπουλο ! Δὲ λέω μεγάλο λόγο... Ἐχω
καὶ γὼ ὕγγονιά...»

«Ἀλήθεια σου — συλλογίστηκε μὲ
μιὰς — πόσο μεγάλωσε κιόλας ἡ Βαγ-
γελιώ ! Πέρουν, πὺν ἔφυγε γιὰ τὸ
στρατιωτικὸ του, ἦτανε τόση δά... Καὶ
τώρα... Τὴν εἶδε σήμερα τὸ πρωῒ,
ἀπολείτουργα, καὶ θάμαξε ! Γιόμισε,
ἀψήλωσε, καὶ πὺς λουλούδιζε μέσ'
στὸ γαλάζιο τῆς φόρεμα ! Χαμηλό-
θωρη, ντροπαλή, νόστιμη καὶ γλυ-
κειά...»

Στράφηκε καὶ κοίταξε, καλόγνωμα,
ἀνήσυχα, πέρα, στὴν πέρα πάντα τοῦ
χωριοῦ, κατὰ τὰ Σιμαῖικα, ὅπου, πίσ'
ἀπὸ μιὰ μουριά, φαινόταν τὸ μισὸ
ἀπὸν' ἀνοιχτὸ παράθυρο, καὶ κατὶ
ἀναλύθηκε μέσα του, ἔπειτα μαζώ-
χτηκε κι' ἔπῃξε γύρω στὴν καρδιά
του...

Σύντομα, παραμονιὰτικα πὺν θᾶ-
φευγε, γίνανε τ' ἀρραβωνιάσματα.
Ὡς τὰ ξημερώματα γροικιόνταν εὐχές,
γέλοια καὶ τραγούδια, κι' ἅμα τὸ γλέντι
σκόλασε ἀπαίτησε νὰ περάσουν ἀπὸ
τὸ σοκάκι τῆς Κοντόσαινας.

Καλοκεφισμένος ἦτανε, ξαναμμένος
ἀπ' τὸ κρασί καὶ τὸ χορδὸ, κι' ὡς
φτάσανε κοντὰ τραβήξε τὸ πιστόλι του
καὶ τ' ἄδειασε, μιὰ μιὰ — ἔτσι γιὰ τὸ
καλὸ — στὸν ἄερα...

Ἐσκάσ' ἕνα παράθυρο — καὶ πρό-
βαλ' ἡ Σοφία.

«Λοιπὸν, ἅμα εἶναι κανεὶς ἀπὸ σοῖ
— πὺν λέει ὁ λόγος — κι' ἅμα... Καὶ
κείνονε πάλι τὸ στρατιώτῃ τὸ Μαγκα-
νᾶρα... κάπ !...»

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ

ΔΥΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ἀναγγελία τοῦ θανάτου
τοῦ μεγάλου διηγηματο-
γράφου, δὲν ἄφηκε ἀσυγ-
κίνητη τὴ λίγη διανοού-
μενη Κωνσταντινούπολη.

Ὅσο κι' ἂν ἡ νεώτερη
ἐλληνικὴ λογοτεχνία εἶταν
τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἄγνωστη
ἐκεῖ πέρα καὶ λογαριαζό-
ταν σὰν κατὰ ὄχι μόνον ἀνύπαρκτο μὰ κι'
ἐχθρικό, ὑπῆρχαν ὥστόσο μερικοὶ πὺν
αἰσθάνθηκαν βαθειὰ τὸ χτύπημα τὸ
ὁποῖο πᾶναιαν τὰ ἐλληνικὰ γράμματα.

Ἀμέσως ἀπὸ τοὺς λίγους αὐτοὺς ἀπο-
φασίστηκε νὰ γίνῃ φιλολογικὸ μνημόσυνο
τοῦ διηγηματογράφου, ν' ἀναλυθῇ ἐκεῖ
τὸ ἔργο του καὶ νὰ διαβαστοῦν μπροστὰ
σὲ ἀκροατήριό μερικά χαρακτηριστικά
ἔργα του.

Οἱ ὁργανωτὲς τοῦ μνημοσύνου στάθη-
καν ὁ ποιητὴς κ. Ἀπόστολος Μελαχρινός,
ὁ διηγηματογράφος κ. Γιώργος Ροκάκης,
ὁ Δημ. Δαμασκηνός, ἡ Κα' Ἀθηνᾶ Γιαν-
νιοῦ, ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ καὶ
μερικοὶ ἄλλοι. Αὐτοὶ εἶχαν ν' ἀντιμετω-
πίσουν στὴν προκειμένη περίστασι πολ-
λὲς δυσκολίες, μὰ πρὸ πάντων τὴν ἐχθρά
τῶν σχολαστικῶν δημοσιογράφων τῆς
Πόλης καὶ τῶν δασκάλων. Μὴ γνωρίζον-
τας οἱ τέτοιοι τὸ ἔργο τοῦ διηγηματογρά-
φου τὸν φανταζόταν γιὰ φανατικὸ μαλ-
λιαρὸ αἰρεσιάρχη, ἀφοῦ μάλιστα τὴν πρω-
τοβουλία τοῦ μνημοσύνου τὴν εἶχαν γνω-
στοὶ δημοτικιστὲς, θεωροῦμενοι γιὰ ἀπο-
διορμητοὶ ἐθνικοὶ τραγοῖ.

Καὶ πρῶτα πρῶτα οὔτε σκέψη μπο-
ροῦσε νὰ γίνῃ, γιὰ νὰ ζητηθῇ ἡ αἴθουσα
τοῦ μεγαλόσημου Ἑλληνικοῦ Φιλολογι-
κοῦ Συλλόγου τοῦ Πέρα, ἀφοῦ ὁ μαλλιαρὸς
Παπαδιαμάντης κι' οἱ ὁργανωτὲς τοῦ
μνημοσύνου εἶταν ὑποπτοὶ μπροστὰ στὰ
μάτια τοῦ σοφοῦ Προεδρείου τοῦ Συλλό-
γου.

Κατορθώθηκε νὰ παρθῇ κάποια ἀπό-
κεντρη αἴθουσα τοῦ Συλλόγου «Κοραῖ»
σ' ἕνα προάστειο τῆς πόλης, τὸ Μακρο-
χώρι.

Τὰ προσκλητήρια μὲ τὸ πρόγραμμα
μοιράστηκαν.

Τὸ δύσκολο καὶ προκλητικὸ μέρος τῆς
ὑπόθεσης ἦταν ὅτι οἱ ὁργανωτὲς θελήσαν
νὰ ξυπνήσουν ἀπὸ τὸ βαθύ τους ὕπνο
τοὺς δημοσιογράφους τῆς Πόλης. Ἐστάλ-
θηκαν ἀγγελτήρια τοῦ μνημοσύνου καὶ
στὶς ἐφημερίδες.

Ξύπνησε τότε ἡ μαλλιαροφάγα ὀρμητὴν
ὀρθόδοξον καθαρειουσάνην τοῦ Πέρα.

Τολμοῦσαν λοιπὸν νὰ κάμουν φιλολογικὸ
μνημόσυνο τοῦ αἰρεσιάρχη μαλλιαροῦ Πα-
παδιαμάντη μέσα στὴν ἴδια τὴν Πόλη !

Τὸ πρωῒ τῆς Κυριακῆς πὺν θὰ γινόταν
ἡ τελετὴ, περιούσιστηκαν οἱ ἀντεθνικοὶ
ὁργανωτὲς τοῦ μνημοσύνου μὲ πύρινα
πατριωτικὰ ἄρθρα τῶν ἐφημερίδων, πρω-
τοστατώντας ὁ «Νεολόγος» τοῦ Στ. Βου-
τουρά.

Ὁ Παπαδιαμάντης χαρακτηρίζεται ὡς
ἄγνωστος μαλλιαρὸς λόγιος, ἀσήμαντος,
ἐχθρὸς τοῦ ἔθνους, ὅπως κι' ὅσοι ἠθέλαν
νὰ τιμήσουν τὴ θύμῃσίν του. Οἱ ἐφημερί-
δες ἀποροῦσαν ἀκόμα πὺς ὁ «Σεβασμιώ-
τατος Γέρον» Μητροπολίτης Δέρκων
Καλλίνικος, ὅπου στὴν ἐπαρχία του μέσα

περικλειόταν τὸ Μακροχώρι κι' ἦταν δὰ
κι' ἐπίτιμος πρόεδρος τοῦ Συλλόγου «Κο-
ραῖ» ἐπέτρεπε τέτοιο ἀνοσιούργημα. Λοι-
πὸν ἦταν κι' ὁ Σεβασμιώτατος Γέρον
μαλλιαρὸς ; κλπ.

Οἱ φοβερὲς αὐτὲς πρωῒνὲς κραυγὲς ξύ-
πνησαν καὶ τὸν Ἅγιον ἄνθρωπο.

Ἀμέσως βιάστηκε ν' ἀπαγορεύῃ τὸ μνη-
μόσυνο.

Ὅταν τὸ ἀπομεσήμερο ἡ ὁργανωτικὴ
ἐπιτροπὴ κι' οἱ λίγοι προσκαλεσμένοι πῆ-
γαν στὴν αἴθουσα τοῦ μνημοσύνου, τὴ
βροχὰν κλειστὴ κι' ἀμπαρομένη.

Στὴν περίστασι αὐτὴ ἡ κ. Ἀθηνᾶ
Γιαννιοῦ, γεννημένη Γαϊτανόπουλου, ἀφη-
γώντας τὴ φοβερὴ ἐξέγερσι τοῦ κοινοῦ
ἐναντίον τοῦ διηγηματογράφου καὶ τῆς
ὁργανωτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸν ἴδιο τὸ
Σεβασμιώτατο Γέροντα κ. Καλλίνικον, ἂν

Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης
(Σελτὸς Σ. Πωαννίδης)

κι' ἦταν δασκάλισσα στὸ Μακροχώρι,
ἀνοίξε τίς θύρες τοῦ σπιτιοῦ τῆς.

Ἐκεῖ φιλοξενήθηκε τὸ φιλολογικὸ μνη-
μόσυνο τοῦ μεγάλου διηγηματογράφου.

Μαζεῖνθηκαν οἱ λίγοι λόγιοι καὶ προ-
καλεσμένοι. Τὸ πρόγραμμα ἐτελέστηκε
κατὰ γράμμα κι' ἡ φιλολογικὴ τελετὴ διε-
ξήχτηκε ἀπέριττη, σεμνὴ καὶ συγκινητικὴ,
ὅπως ταίριαζε στὴν ψυχὴ τοῦ Παπαδια-
μάντη...

Ὅμως ἀπὸ τότε τὸνομα καὶ τὸ ἔργο
τοῦ συγγραφέα δὲν ἔμεινε πιά ἀγνωστο
στὴν Πόλη.

Οἱ νέοι τὸ μελέτησαν κι' οἱ γεροντώτε-
ροι ἐνοιώσαν ποιοὺς ἦταν ὁ διηγηματο-
γράφος.

Συμπληρώθηκαν δέκα χρόνια ἀπὸ τὸ
θάνατο.

Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνῃ ἐκδιδόταν στὴν Πόλη
τὸ ὠραῖο λογοτεχνικὸ περιοδικὸ τοῦ κ.
Γιάννη Χαλκούση, ὁ «Λόγος». Αὐτὸ ἀνέ-

λαβε νὰ κάμῃ πανηγυρικὸ φιλολογικὸ
μνημόσυνο τοῦ διηγηματογράφου.

Ἡ τελετὴ καὶ τὸ πρόγραμμα ἀναγγέλ-
θηκαν τώρα πιά πανηγυρικά κι' ἐπαινε-
τικά ἀπὸ τίς ἐφημερίδες ὁ Σύλλογος τοῦ
Πέρα «Ερμῆς» μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ
Προέδρου τοῦ κ. Βασιλάκη Ἀριστοβού-
λου παραχώρησε τὴν αἴθουσά του, ἐνάν-
τια πρὸς τὴν ἀντίπραξι πολλῶν μελῶν
τοῦ Προεδρείου.

Ὅταν, τὴν ὥρα πὺν θὰ γινόταν τὸ φι-
λολογικὸ μνημόσυνο, μπῆκα στὴν αἴθουσα
(γιατὶ ἤμουν καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοὺς ὁργανω-
τὲς) ἔμεινα κατάπληκτος ἀπὸ τὸ πλῆθος
πὺν εἶχε μαζευτεῖ.

Στὸ μεταξὺ ἡ Πόλη εἶχε μάθει ποιά
ἦταν ἡ φιλολογικὴ φυσιογνωμία τοῦ Πα-
παδιαμάντη.

Ἦταν παρόντα στὴν αἴθουσα ὅλα τὰ
μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Φαναριοῦ,
πολλὲς ἄλλες ἀνώτερες κληρικὲς προσω-
πικότητες, ὁ Μέγας Πρωτοσύγγελλος, ὁ
Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου,
ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Σταυροδρομίου κλπ.

Θεωροῦσαν τὸν Παπαδιαμάντη ὅχι μόνον
ἕνα μεγάλον συγγραφέα, μὰ καὶ ἕνα εἶδος
ἀγίου πὺν τιμᾶται ἡ μνήμη του.

Ἀκόμα ἦταν ἐκεῖ οἱ διευθυντὲς τοῦ
Περιοδικοῦ «Λόγος» κ. Γιάννης Χαλκούσης
καὶ Ἀύσαντρος Πράσιнос, ὁ ἐπίσης θε-
μελιωτὴς τοῦ ποιητῆ κ. Ὀμηρος Μπεκές,
ὁ φαναριώτης διηγηματογράφος κ. Νικό-
λαος Βασιλειάδης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλ-
λόγου «Ερμῆς» Βασιλάκης Ἀριστοβούλου,
ὅλοι οἱ νέοι Κωνσταντινουπολίτες ποιη-
τὲς, καθηγητὲς ὁλων τῶν γυμνασίων, καὶ
πλῆθος νέων.

Εἶχα τὴν τύχη ἐγὼ νὰ ἀναλύσω τὸ
ἔργο τοῦ διηγηματογράφου σ' αὐτὴ τὴν
περίστασι.

Κατόπι διαβάστηκε ἀπὸ τὸ νέο ποιητὴ
κ. Δημήτρη Οἰκονομίδη τὸ «Μοιρολόγι τῆς
Φώκας» καὶ ἀπὸ τὴν Κα' Ὑπατία Δελή τὸ
«Ὀνειρο στὸ Κῶμα τοῦ Παπαδιαμάντη»,
ἀπαγγέλθηκε καὶ τὸ Ἐλεγίειο στὸ θάνατο
τοῦ διηγηματογράφου τοῦ κ. Λάμπρου
Πορφύρα.

Στὸ τέλος γιὰ κατακλείδα ψάλλθηκε σὲ
αὐστηρὴ βυζαντινὴ μοῦσικῃ ἀπὸ τὸν κ.
Γιάννη Ποτέσσαρο τὸ «Κύριε ἐκέκραξα
πρὸς σε» τῆς Προηγιασμένης καὶ τὸ «Τὴν
Ὁραϊότητα τῆς σῆς Παρθενίας». Ψάλλθη-
καν τόσο κατανυχτικά καὶ μὲ τόση τέχνη,
ὥστε εἶμαι βέβαιος ἡ ἐν τῷ χορῷ τῶν δι-
καίων ψυχῇ τοῦ μυστικώτατου διηγημα-
τογράφου, εὐφράνθηκε.

Οἱ ὁργανωτὲς τοῦ μνημοσύνου κι' ὁ
ὑποσημειωμένος δέχτηκαν τὰ συγχαρητή-
ρια τοῦ Ἁγίου Ἀγαπηλωτῆ τῆς Τοποτη-
ρητείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ.
Εἶναι γνωστὸ πὺς ὁ Ἅγιος Τοποτηρητὴς
ἔλειπε τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνῃ ἀπὸ τὴν Πόλη.

Τὸ φιλολογικὸ αὐτὸ μνημόσυνο εἶναι
ἀπὸ τίς λίγες ὥρατες φιλολογικὲς τελετὲς
τίς ὁποῖες εἶδε ἡ Πόλη.

Συμπληρώνοντας τίς πληροφορίες γιὰ
τὴ μελέτη τοῦ ἔργου τοῦ Παπαδιαμάντη
στὴν Πόλη, σημειῶνω πὺς ἐγίναν καὶ δυὸ
δημόσιες ὁμιλίαι γιὰ τὸ διηγηματογράφο.

Κατὰ τυχὴ τίς ἔκαμα ἐγὼ. Ἦταν μιὰ
στὸ Σύλλογο «Ἀθηνᾶ» τοῦ Ροβερτείου
Κολλεγίου καὶ μιὰ στὴ Χριστιανικὴ
Ἀδελφότητα τῶν Νέων. Ἀλλῇ ἐργασία
ἀπάνω στὸ παπαδιαμαντικὸ ἔργο δὲ γνω-
ρίζω στὴν Πόλη.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

Ο ΠΑΝΑΪΤ ΙΣΤΡΑΤΙ ΕΚΘΕΤΕΙ ΤΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΟΥ ΣΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΡΩΣΣΙΑ - ΤΟ ΔΡΙΜΥΤΑΤΟ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ ΠΟΥ ΕΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕ ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΗΣ "Ν. ΓΑΛΛ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,"

ΟΤΑΝ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1928 ὁ Παναΐτ Ἰστράτι πέρασε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, μιὰ μεγάλη μερίδα τοῦ τύπου τὸν μεταχειρίστηκε μὲ πολὺ βάνανσο τρόπο. Μόνο τὰ «Ἑλληνικά Γράμματα», ἂν καὶ διαφωνοῦσαν ριζικὰ μὲ τὶς κοινωνικὲς ἀντιλήψεις τοῦ συγγραφέα τῆς Κυρὰ Κυρὰ Ἰνός, ἔγραψαν τότε ὅτι ἡ πολὺ ἐφημερίδα ἦταν ἀνθρώπινη, ἐπειδὴ ὁ Ἰστράτι «ἔξω ἀπὸ τὶς θεωρίες εἶναι ὁ ἀνθρώπος ποὺ πιστεύει καὶ λαχταρᾷ». Σὺν τὴν εἰχαμε ἕνα προαίσθημα πὺς ὁ Ἰστράτι, σὺν ἀνθρώπος προικισμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ μὲ τόσα χαρίσματα, δὲν εἶ ἀργοῦσε νὰ βρῇ τὸ σωστὸ τὸ ἔργο γιὰ τὴν ἐπίσταυε καὶ ἀγαποῦσε τὸν ἄνθρωπο καὶ ἡ ἀγάπη αὐτὴ ἦταν μοῖρα τοῦ στραπατσαριστῆ καποτε ἀπὸ τοὺς ρομπὲρ τῆς Μόσχας. Ὁ Ἰστράτι ἐξοῦσε, ἐνῶ οἱ ἐρυθροὶ ἀρχηγοὶ ἔβαναν λογικὴ ξερή, ἀνοῦσια, ξένη πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ἀκόμα εἰχαμε ὅχι μιὰ φορὰ χαρακτηριστὶ τὸ καθεστὼς τὸ Ρωσσικὸ ὡς ἄρνηση τοῦ ἀνθρώπου ὡς αὐτεπάρκτου ὄντος καὶ ὡς κατάρνηση τῆς ἡθικῆς ὡς ἀπόλυτης ἀξίας. Δοκιμάζομε ξεχωριστὴ χαρὰ πὺς πρὶν κλείσουν δυὸ χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμέρα πὺς γράφαμε ἐκεῖνα τὰ λόγια ὁ ἴδιος ὁ Ἰστράτι, πὺς τόσο ἀγάπησε τὴν ἐπανάσταση, πὺς τόσο ἐπένεσε στὴ ζωὴ του, πὺς τόσο ἐδούλεψε, ἔρχεται νὰ κυρώσῃ τὰ λόγια μας καὶ νὰ μᾶς ξεπεράσῃ σὲν τόνο τῆς πολὺ μὲν μας. Μὲ τὸν Ἰστράτι ἀπὸ τότε εἰχαμε ἕνα κοινὸ σημεῖο πὺς συναντῶμεθα: Τὴν ὁρμή τῶν ἀμαρτιῶν τῆς ἀστικῆς κοινωνίας. Αὐτὲς τὶς ἀνομιὰς πολέμου καὶ κτείνος καὶ μεῖς μὲ μόνη τὴν διαφορά ὅτι ἐκεῖνος ἐβλεπε τὴ σωτηρία στὴ Μόσχα, ἐνῶ ἐμεῖς στὴν ἐσωτερικὴ ἡθικὴ ἐκλογὴ. Σήμερα, ἔσο κι' ἂν ὁ Ἰστράτι δὲν ἔφθασε νὰ εἶναι πιστός, ἐνοιῶσε ὡστόσο πὺς ἐκεῖνο πὺς πιστεύε γιὰ λιμένα σωτηρίας ἦταν τὸ χάος. Ἐνδιαφέρει λοιπὸν νὰ μάθουν οἱ ἀναγνώστες μας πὺς συνέβησαν αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ τί στάθηκε ἀφορμὴ ὥστε ὁ Παναΐτ Ἰστράτι ἀπὸ φίλος τῶν Σοβιέτ νὰ γίνῃ θανάσιμος ἐχθρὸς τους.

Ὁ Παναΐτ Ἰστράτι ἔμεινε περισσότερο ἀπὸ ἕνα ὁλόκληρο χρόνο στὴ Ρωσία καὶ τὴν ἐγνώρισε ἔσο κανεῖς ἴσως ἀπὸ τοὺς ξένους πὺς τὴν ἐπισκέφθηκαν. Στὴν Πετροῦπολιν ἐγνώρισε ἕνα γέρο ἐργάτη, παλὸ ἐπαναστάτη, ἐξόριστο τοῦ Τσαρικοῦ καθεστώτος, ἀγωνιστὴ τίμιον καὶ φρόνιμον, τὸν Ρουσάκωβ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε ἐννὴ καὶ ὅλοι μαζὺ ἔμειναν σὲ μιὰ ὁκέλια πὺς ἔμεινε καὶ ἡ διοίκηση κάποιου συνεταρισμοῦ. Κάποιος νεαρὸς σύντροφος, πὺς ἤθελε ν' ἀφαιρέσῃ ἕνα δαμάτιο ἀπὸ τὸ φτωχὸ Ρουσάκωβ μεταχειρίσθη μιὰν ἐρωμένη του, μέλος τοῦ κόμματος καὶ ἐπαναστάτρια πὺς εἶχε τιμηθεῖ

μὲ τὸ παράσημο τῆς ἐρυθρᾶς σημαίας καὶ ἐδημιούργησε μιὰ θλιβερὴ σκηνὴ μετὰ τὴν ὁποία ἰσχυρίσθηκε πὺς ὁ γέρος ἐργάτης καὶ ἡ κόρη του τὴν ἐκατοποίησαν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῆς. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, τὸ Ρουσάκωβ τὸν κατηγόρησαν ὅτι εἶναι ἀντισοβιετῆς, ἐνῶ ἦταν ἐβραῖος, ὅτι ἦταν ἀντεπαναστάτης, ὅτι ἦταν κατὰ σκοπεὺς τῶν Γάλλων καὶ χίλια ἄλλα. Ὅλα αὐτὰ δημοσιεύθηκαν σ' ἕνα ὄρθρο τῆς «Πράβδα» τῆς Πετροῦπολεως ἡ ὁποία ζητοῦσε νὰ τουφεκισθῇ ὁ γέρος Ρουσάκωβ. Ὁ γαμπρὸς του τότε ἔτρεξε σὲν Ἰστράτι καὶ τοῦ εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

— Κακομοίρη μου... Ἐρεῖς σήμερα αὐτὴν τὴν χώρα, ὅπως λίγοι τὴν ἔχουν. Ἀλλὰ κανεῖς ἐδῶ δὲν ἠθέλησε νὰ σοὺ πῇ ὅσο πὺς μπορεῖ νὰ φθάσῃ ἡ δύναμις τοῦ κακοῦ. Προσπαθήσαμε νὰ σὲ κάμωμε νὰ ἀποφύγῃς αὐτὴν τὴν στενοχώρια. Τώρα τὸ κακὸ φαντάζει παρ' ὅλη τὴ θέλησὶν μας. Γιατὶ δὲν ἐφευγες ὁκτὼ ἡμέρες νωρίτερα;

— Μὰ γιὰ τί πρόκειται;

— Πρόκειται γιὰ τὸ ἔξης: στὴν Ε. Σ. Σ. Δ., ὅταν ἔχει κανεῖς νὰ κόμῃ μὲ ἕνα ἄτομο μεμονωμένο πάει καλά· οἱ ἀντίπαλοι εἶναι ἰσοδύναμοι. Ὅταν ὅμως μιὰ ἡ περισσότερες ὁργανώσεις, — ὅπως συμβαίνει τώρα, — ἐπιτίθενται ἐναντίον ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς εἶναι χαμένος. Εἶναι τὸ σιδηρένιο τσουκάλι ἐναντίον τοῦ πηλίνου.

Ὁ Ἰστράτι ἔτρεξε. Τηλεφώνησε στὴν «Πράβδα», μίλησε σὲν Κανλίν, εἶδε ὅλους τοὺς ἀρμοδίους καὶ τόση ἦταν ἡ ἐρίη του μπροστὰ σὲ φέμμα καὶ στὴν χυδαῖότητα, ὥστε, ἀφοῦ ἐξιστορεῖ τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὶς ἐπιμέλειες του, κανεῖ τὶς ἀκόλουθες κρίσεις:

Σὲ κάθε ἀστικὴ χώρα, ὅταν ὁ ἐργάτης ζητάει νὰ κερδίῃ τὸ ψωμὶ του, καὶ νὰ τὸν ἀφίνουν ἡσυχον, δὲν ἔχει νὰ φοβᾶται συνεπείας. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιο στὴν «πατρίδα τοῦ προλεταριάτου». Πρῶτα-πρῶτα, ἡσυχία δὲν ὑπάρχει γιὰ κανένα στὴ Ρωσία, οὔτε γιὰ τὸ γραφειοκράτη, πὺς διερωτᾶται μέρα καὶ νύχτα ἂν βροῖσκει «στὴν γρομμή», ἂν δὲν μετακινήθηκε τυχαίως κατὰ ἕνα χιλιεσόμετρο ὅταν ἐκοιμήθηκε ἢ ὅταν ἐσκόμπισε τὴ μύτη του. Ὅσο γιὰ τὸ ψωμὶ, ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος.

Τὸ ψωμὶ, εἶναι τὸ ἄπαντον στὴ ζωὴ, ὅταν ἡ ζωὴ δὲν εἶναι παρὰ κόλασις. Ὅταν τὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου νὰ σκέπτεται καὶ νὰ κινῆται δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ἀνάμνησις, τὸ νὰ ἔχη κανεῖς ἐξασφάλισιν τὸ ψωμὶ του, εἶναι σημαντικώτατο, εἶναι τὸ πᾶν. Ὁ δικτάτωρ τὸ ξέρει. Χώνει τὸ χέρι του, τὸ μαῖο ἢ τὸ κόκκινο, στὴν κοιλία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ δίνει νὰ καταλάβῃ τὸ ἔξης: «Ὁ θάνατος εἶναι μικρὸ πρᾶγμα. Ὁ καθένας μπορεῖ νὰ πεθάνῃ, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τοὺς πολέμους καὶ τὶς ἐπαναστάσεις. Τὸ νὰ ζῇ ὅπως κανεῖς πενιχρὸς καὶ ἄστεγος,

εἶναι πολὺ χειρότερο. Γι' αὐτό, ἐπειδὴ ἔχω ἀνάγκη νὰ διοικῶ, σὲ ρωτᾶω τί σκέπτεσαι. Καὶ ἀναλόγως ἐκεῖνου πὺς σκέπτεσαι, θὰ ἔχῃς ἢ δὲν θὰ ἔχῃς ψωμὶ.»

Καὶ πᾶρα κ' αὐτό:

Τὸ φοβικὸ αὐτὸ κακὸ, προσφορὰ σὲν ἀκόρεστον ἐγωῖσμο τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐγκλημα αὐτὸ κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος, πὺς ἡ παγκοσμία σκέψις θὰ στιγματίσῃ μιὰ ἡμέρα μὲ τὸ πυρακτωμένο τῆς σίδερο, αὐτὸ τὸ ἄκρον ἄκρον ληστοκρατίας καὶ τρομοκρατίας, ἐξεδηλώθη πληρέστατα στὴν Ἑνωση τῶν Σοσιαλιστικῶν Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν, ὑπὸ τὸ πολίτευμα τῆς δὴθεν «Δικτατορίας τοῦ Προλεταριάτου».

Τύραννοι πὺς καταπιέζετε τὴ ζωὴ! πιστεύετε πὺς ὅλος ὁ κόσμος τρώει ἄχυρα; πὺς ὅλα τὰ στόματα μποροῦν νὰ φιωθοῦν; πὺς ὅλες οἱ συνειδήσεις μποροῦν νὰ κοιμηθοῦν; καὶ πὺς ποτε πιά μιὰ φωνὴ δὲν θὰ ἀντηχήσῃ μέσα στὴν ἐρημό σας;

Πρὸ τοῦ πολέμου, ὅταν δὲν ὑπῆρχαν οὔτε ἐρυθροὶ, οὔτε λευκοί, οὔτε μαῦροι, ὑπῆρχαν ἀπλούστατα ἐργατικά συνδικάτα, πὺς ἐπάλλααν ἐναντίον τῶν ἐργοδοτῶν. Ἐρωτῶ: Ἐναντίον τίνος παλαίουν εἰς τὴν Ε. Σ. Σ. Δ. τὰ ἐρυθρὰ συνδικάτα; ποῖον λόγον ὑπάρξεως ἔχουν, γιὰ τὴν νὰ ἔχουν τὸσον τεραστίαν δύναμιν, σὲ μιὰ χώρα ὅπου οἱ ἐργοδοταὶ εἶναι ἁπλὴ ἀνάμνησις.

Νὰ ὁ λόγος: αὐτὸ γίνεται γιὰ νὰ κρατοῦν ὅλα τὰ μέσα μὲ τὰ ὁποῖα ἕνας ἐργάτης θὰ ἠμποροῦσε νὰ κερδίῃ τὴ ζωὴν του· γίνεται γιὰ νὰ διανέμεται ἡ ἐργασία μὲ τὸν τρόπον πὺς ἐπιθυμεῖ ἐκεῖνος πὺς θέλει νὰ τρῶ ἑνὸς ἐργάτη. Τὰ ἐρυθρὰ συνδικάτα εἶναι ἐκεῖνα πὺς διενθύνουν τὸ ἐργοστάσιον, τὸ μεγάλο ὅπως καὶ τὸ μικρὸ, τὸ μαγαζὶ, τὸ γραφεῖο, τὴν κατοικίαν, ὅλα. Κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ πιάσῃ δουλειὰ ἂν δὲν ἀνήκει σὲν συνδικάτο. Ὅταν διωχθῇ ἀπὸ τὸ συνδικάτο, δὲν σὰς μένει παρὰ νὰ τινάξῃ τὰ μυαλά σας· σὰς ἀρνοῦνται κάθε ἐπικερδὴ θέση, κάθε δυνατότητα νὰ κερδίσετε τὸ ψωμὶ σας.

Σκεφθῇτε τὴν φοβερὴν δύναμιν, πὺς βροῖσκειται ἐστὶ στὰ χεῖρ ἀνθρώπων, πὺς μαθαίνουν εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα πὺς ἡ θικὴ καὶ ἡ τιμιότης εἶναι ἀστικά προλήψεις, καὶ πὺς ὁ ὕλισμος μόνον ἔχει ἰσχὺν νόμου ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἀφοῦ ἐπὶ ὁλόκληρο χρόνο ἐσιώπησα, δὲν βροῖσκαμι ἐδῶ γιὰ νὰ πνίξω τὴν ἀγανάκτησίν μου. Μάτια πὺς δὲν θὰ ληρμονήσω ποτέ, φωνὲς πὺς ἀντηχοῦν ἀκόμα στὴν καρδιά μου, μοῦ ἐφόρτωσαν στοὺς ὤμους βάρος πὺς μὲ λυγίζουν καὶ πὺς δὲν μπορῶ νὰ βαστάξω. Βλέπω σὲν χαρτὶ μου νὰ παρουσιάζεται ἡ εἰκόνα τῶν ὁχρῶν, τῶν σκελετωμένων αὐτῶν ἀνθρώπων, μὲ βλέμματα τρελλῶν, πὺς παραπαλοῦν τόσο ἀπὸ τὸ θυμὸ τους ὅσο καὶ ἀπὸ τὶς στερήσεις, πὺς μοῦ λέγουν:

«Ἀπὸ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον οἱ Πράβντες μας θὰ μιλῇσιν γιὰ σένα, θὰ μάθωμε ἂν, σὲ ἔξωτερον, ἐκράτησες τὸ λόγο σου ἢ ἂν εἶσαι κατεργάρας».

Λοιπὸν, αὐτὸ εἶναι τὸ πολίτευμα, πὺς θέλετε νὰ ἐπεκτείνετε σὲ ὅλη τὴ γῆ: Εὐχαριστῶ πολὺ. Ὁ Μουσσολίνι τὸ κατῳρῶσε μὲ πολὺ μεγαλότερα εἰλικρίνεια καὶ χωρίς νὰ προσβάλλῃ τὴν ἐργατικὴ τάξιν, λέγοντας ὅπως ἐσεῖς, πὺς αὐτὴ σταθεροποιεῖ τὸ πολίτευμα. Ὁ Μουσσολίνι εἶχε τουλάχιστον τὸ θάρρος νὰ ὁμολογῇ τὰ ἐγκλήματά του. Γιὰ νὰ δαμάσῃ τὴν Ἰταλίαν, γιὰ νὰ τὴν φημώσῃ, γιὰ νὰ τὴν κάμῃ γαλήνια σὲν νεκροταφεῖο, δὲν ἐχρησίσθηκε νὰ δημιουργήσῃ ἐργατικὰς ἀποφάσεις καὶ ἀποφάσεις τῆς ἐργοστασιακῆς συνελέξεως. Εἶπε: «Ἐγὼ χτυπῶ καὶ ὅχι ἡ μάστιγ!» Ἐγὼ διατάσσω καὶ ὅχι τὸ προλεταριάτο! Ἐστὶ τὸ γόητρο καὶ ἡ τιμιότης τοῦ προλεταριάτου μένουν ἀνέπαφα. Γραφειοκρατικὴ πληγὴ! Μὴ μιλᾷς ἐν ὀνόματι τοῦ προ-

λεταριάτου! Κυβέρνα, κατατίεζε, σκότωνε, ἀλλὰ σιωπᾷ!

Μόνο οἱ κομμουνισταὶ πρέπει νὰ ζοῦν ἐπὶ τῆς γῆς; Τί πρέπει νὰ γίνῃ ὁ ἐργάτης, ὁ χωρικός, ὁ διανοούμενος, ὁ ὑπάλληλος, ἡ καταπληκτικὴ πλειοψηφία τῶν ἀνθρώπων, πὺς δὲν ἐννοοῦν τίποτε ἀπὸ τὸν κομμουνισμόν; Πρέπει νὰ στερηθοῦν τὴν ἐργασίαν τους; Νὰ ἐξορισθοῦν: Νὰ στολοῦν στὴ Σιβηρίαν; Νὰ σκοτωθοῦν;

Ἐγὼ συνειδήσιν ἐκεῖνου πὺς κάνω ἐδῶ. Ἐρῶ ὡς πὺς φθάνουν τὰ λόγια μου. Μποροῦν ὅμως νὰ με κατηγοροῦν γιὰ ὅλα, ἐκτός γιὰ ἐπιπολιότητα καὶ ἀτιμία, γιὰ τὴν περίμενον ὁλόκληρο χρόνο πρὶν γράψω αὐτὲς τὶς σελίδες καὶ μόνο ἀφοῦ ἀνίχνευσα ἔως τὸ βάθος τὴν σοβιετικὴν ἄβυσσον, ὅπου ἦρα τὸν ἀνώτατο λειτουργὸ τῆς Ἑνώσεως νὰ συμφωνῇ τελεῖως μὲ τὴν Σβιερτσιέβα, τὶς δημοσιεύω.

Ἐγκαταλείπω τὴν Ε. Σ. Σ. Δ., ἀθλιότερα ἀπὸ τότε πὺς ἦσαν καὶ ἐγὼ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐργάτας αὐτοὺς πὺς καταπιέζονται ὑπὸ ὁποιοδήποτε πολίτευμα. Ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ἀνθρώπων, ἡ διατροφή τους μὲ ἕνα κομμάτι μαῖο ψωμὶ, ὁ τουφεκισμὸς ἐκεῖνου πὺς μιὰ ἡμέρα, μὲ ἕνα μόνον, ἐφώναξε δυνατότερα ἀπὸ ὅτι πρέπει, αὐτὸ δὲν συμβαίνει πὺς θενὰ ἄλλο ἔπὶ τῆς γῆς, οὔτε καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ Μουσσολίνι.

ΚΑΝΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΕΝ ΤΟΙΧΟΚΟΛΛΑΤΑΙ. ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΤΟΛΜΑ ΝΑ ΖΗΤΗΣΗ ΝΑ ΔΑΒΗ ΓΝΩΣΙΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΕΚΕΙΝΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΗΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΥΠΑΡΧΗ. ΕΙΝΕ ΕΝΑΣ ΕΝΑΣ ΤΟΠΟΣ ΑΙΣΧΡΟΣ ΟΠΟΥ Η ΤΡΕΛΛΟΣ ΘΑ ΓΙΝΗ ΚΑΝΕΙΣ Η «ΘΑ ΜΑΘΗ ΝΑ ΖΗ».

Αὐτὸ εἶναι τὸ πρόσωπο τῆς «Προλεταριακῆς πατρίδας». Αὐτὴ εἶναι ἡ δικαιοσύνη τῆς.

Ἐκεῖ δὲν πρόκειται γιὰ τὸ σοσιαλισμὸν, ἀλλὰ γιὰ μιὰ τρομοκρατίαν πὺς θεωρεῖ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου σὲν ὕλικον κοινωνικοῦ πολέμου, πὺς χρησιμεύει σὲν θρίαμβον μιᾶς νέας καὶ τερατώδους τάξεως, πὺς τρελλαίνεται ἀπὸ φροδισμό, ἀπὸ ἀμερικανισμό, ἀπὸ προϊόντα Κοτῦ, ἀπὸ παρσινὲς τουαλέτες.

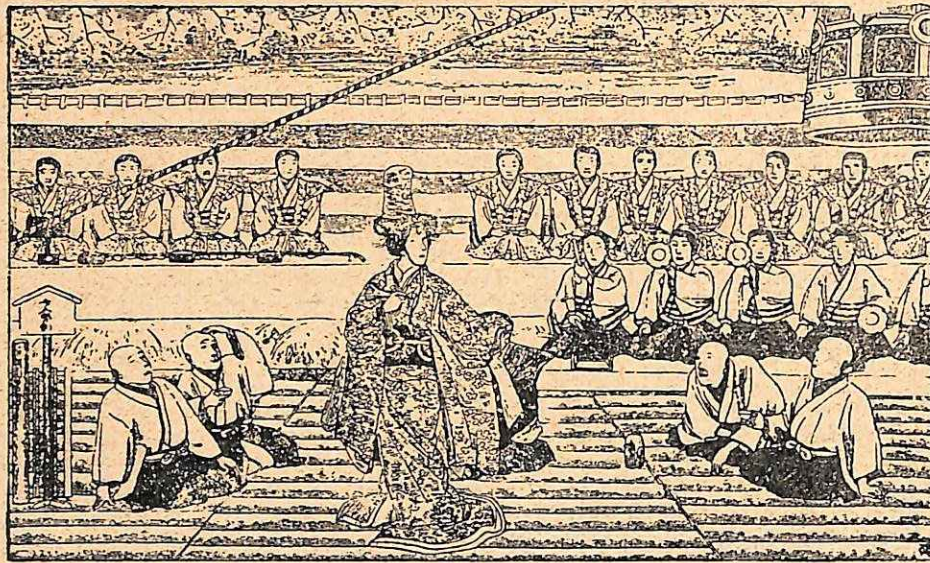
Αὐτὰ εἶναι τὰ τίμια συμπεράσματα, ὁ ἐπίλογος μιᾶς ἐρευνᾶς ἀντιμεμενικῆς πὺς ἔκαμε ἕνας πνευματικὸς ἄνθρωπος στὴν «Προλεταριακὴ Πατρίδα». Οἱ νέοι διανοούμενοι καὶ ἐργάτες πὺς ἔτρεξαν καὶ ἐχειροκρότησαν ἄλλοτε τὸν Ἰστράτι στὴν «Ἀλάμπρα» μποροῦν αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ τὸν χειροκροτήσουν δυνατότερα. Ἀποκαλύπτει τὴν ἀλήθειαν.

Τὸ Ἀνατολικὸ Θέατρο

ΑΠΟ τὸ σημερινὸν μας φύλλον ἀρχίζομε τὴ δημοσίευσιν μιᾶς σειράς ἀρθρῶν γιὰ τὸ Θέατρο στὴν Ἀνατολή. Θὰ ἐξετασθῇ τὸ Θέατρο ἱστορικῶς στὶς νωριότερες χώρες πὺς ἐσημείωσε μιὰ χαρακτηριστικὴ ἀνθήσιν. Τὰ ἀρθρα αὐτὰ πλουσιώτατα εἰκονογραφημένα θὰ παρουσιάσουν τὸ Θέατρο στὴν Ἰαπωνίαν, τὸ Θέατρο στὴν Κίνα, τὸ Θέατρο τῶν Λατῶν. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἐργασία ἐκτάκτως διαφωτιστικὴ πὺς εἶναι προωρισμένη νὰ διαφωτίσῃ ὅσους ἐνδιαφέρονται νὰ γνωρίζουν τὶς ἱστορικὰς πηγὰς τῶν θεάτρων καὶ τὴ φυσικὴ τῶν ἐξέλιξιν στὴν Ἀνατολή.

Τὸ ἐξώφυλλόν μας

Τὸ σημερινὸν μας ἐξώφυλλόν εἶναι ἔργο τοῦ ζωγράφου Σ. Φραγκουλίδου καὶ παριστᾷ τὸν Τολστόϊ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ προσφιλεῖς του ἀπασχολήσεις, τὴν καλλιέργειαν.

Μπαλλέτο και ορχήστρα

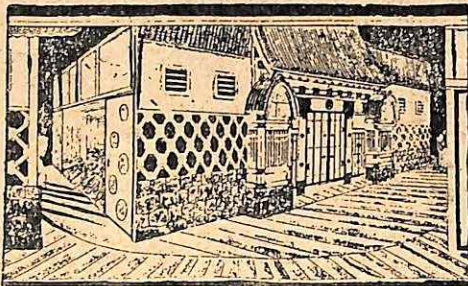
ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΟΥ - Η ΚΑΤΑΠΤΩΣΗ - ΑΝΔΡΕΣ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ
Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΤΟΚΙΟ - Ο ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ - Η ΠΕΡΙΣΤΟΦΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

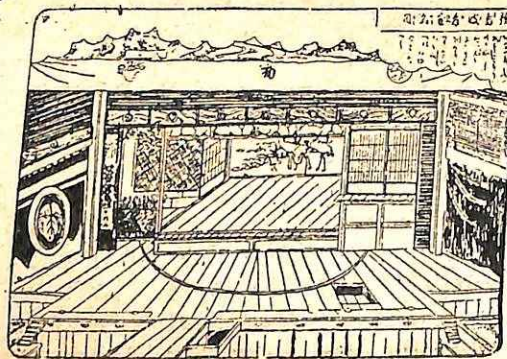
αρ' όλες τις μεγάλες προόδους που έκαμε ο ευρωπαϊκός πολιτισμός στην Ιαπωνία, το θέατρο της διατηρεί ακόμα τον έθνικό του χαρακτήρα με τις ιδιόρρυθμες ποικιλόχρωμες ενδυμασίες και τις σκηνές

μιο από μαργαριτάρια· άλλοτε είναι ντυμένη στρατιωτικά, με υπερήφανο

Περιστροφική σκηνή, από το πλάι

βλέμμα, με αρρενωπή όψη, δραστήρια, με δυο σπαθιά σταυρωμένα στη ζώνη

Περιστροφική σκηνή, από μπροστά

Η πρώτη αυτή γιαπωνέζα ήθοποιος και ιδρυτής του Θεάτρου στην Ιαπωνία, η ωραία Όκουτι, μένει ακόμα ζωντανή στη μνήμη του Ιαπωνικού λαού. Παριστάνεται με ξέπλεκα μαλλιά, με χρυσό διάδημα στο μέτωπο, με πλούσια χρυσόκέντητα φορέματα· άλλοτε φορεί ιερατική στολή με περιλαί-

της. Η Όκουτι όμως δεν αρκέστηκε στις μικρές σκηνές. Μετά την καταπληκτική τους επιτυχία έσκέφτηκε να συνθέσει και ιστορικά κομμάτια. Έτσι δημιουργήθηκε το ιστορικό δράμα.

Το ιστορικό δράμα γνώρισε ημέρες δόξης. Σε όλα τα μέρη της Ιαπωνίας έδημιουργήθηκαν θιάσοι. Τα θέματα επάινοντο συνήθως από την Ιστορία της δυναστείας Φεϊκέ, ένα τεράστιο επικό ποίημα σε δώδεκα τόμους. Στο Τόκιο έπροτιμούντο λαϊκότερα κομμάτια, ενώ στην Οσάκα και στο Κιότο, τα φιλολογικά κέντρα της Ιαπωνίας, το θέατρο έπηρεε ένα πολύ σοβαρότερο χαρακτήρα· εκεί επαίχοντο συνήθως τραγωδίες.

Η περίοδος της άκμης του Ιαπωνικού θεάτρου δεν βάστηξε πολύ. Το 1683 δύο νόμοι, που ο πρώτος απηγόρευε στους θεατές να όπλοφορούν και ο δεύτερος δεν επέτρεπε στις γυναίκες να εξασκούν το επάγγελμα του ήθοποιού, έστέρεψε το θέατρο από τις ήθοποιους και συγχρόνως από το ανώτερο μέρος του ακροατηρίου του, τους Σχιμουράι, τους ευγενείς, που προτίμησαν να μη πηγαίνουν στις πικραστάσεις παρά να αποχωρισθούν τα όπλα τους.

Από τότε το Ιαπωνικό θέατρο άρχισε να καταπίπτει. Αντί να συγκροούνται ανώτερα συναισθήματα, και να νικά το τέλος ή τιμή, ή πίστης, το θάρρος, ή υπόθεσις έπλέκετο γύρω από συνομιλίες, από ληστές, δολοφονίες, μονομαχίες, χαρκιρί, θανατικές εκτελέσεις, αυτοκτονίες. Αντί το θέατρο να συμβάλλει στην ήθικη ανύψωση του κοινού, κατέπεσε σε ταπεινό αλλοκόλακκα, δικαιολογώντας το έγκλημα, όταν αυτό είναι όφελιμο σ' έναν ισχυρό, την βρεφοτοκτονία ενός κοριτσιού που δεν θυμεί να είναι βάρος στους γονείς του.

Η απαγόρευση όμως στις γυναίκες να παρουσιάζονται στη σκηνή, αντί να νοτονία των τραγουδιών και των μπαλλέτων άντεκατεστάθη από την μεγαλύτερη ποικιλία των υποθέσεων. Οι άντρες μάλιστα που υπεδύθησαν γυναίκες ρόλους, απέκτησαν τέτοια τελειότητα παιξίματος σ' αυτούς, που καμμιά γυναίκα δεν ήταν δυνατή να τους φθάσει.

Η κατάπτωση του Ιαπωνικού θεάτρου βάστηξε από τα 1683 ως τα 1868, όταν ο μικάδος Μούτσου-Χίτο έγκαινίασε τη νέα περίοδο της Ιαπωνικής ιστορίας. Με τη συγκέντρωση αυτή όλης της εξουσίας στα χέρια του Μικάδου, ή πρωτεύουσά του, το Τόκιο, εξεθρόνισε

Σκηνή από Ιαπωνικό δράμα

την Οσάκα, που ως τότε ήταν το πνευματικό κέντρο της χώρας και ανέπτυξε πάλι το θέατρο, που για δεύτερη φορά γνώριζε την άκμή.

Το σύγχρονο Ιαπωνικό θέατρο χαρακτηρίζεται από τον άκρο ρεαλισμό του. Η απεικόνισις της φύσεως γίνεται με καταπληκτική πιστότητα. Το θρόισμα των φύλλων, το έλαφρό χτύπημα της βροχής στα τζάμια, όλα είναι φυσικάτατα. Όταν γίνεται ένας φόνος, ο Γιαπωνέζος θεατής δεν αρκείται να ακούη τις πνιγμένες φωνές ενός ανθρώπου που σκοτώνεται πίσω από μια πόρτα, ή να βλέπει την ήρωίδα που πεθαίνει δηλητηριασμένη να σπαρταρά στη σκηνή, θέλει να βλέπει τον ίδιο τον φόνο, το αίμα που τρέχει απ' τις πληγές του θύματος, το κεφάλι του σκοτωμένου που κυλάει χάρμο.

Αλλά ποιός τον ακούει; Το Ιαπωνικό κοινό θέλει το θέατρό του ρεαλιστικό. Το θέλει να αντιγράφη σε όλα τη φύση, να του παρουσιάζη την ζωή όπως είναι, τα πράγματα όπως γίνονται. Δεν γνωρίζει τις συμβάσεις χωρίς τις όποιες ένα ευρωπαϊκό θέατρο, και το τολμηρότερο ακόμα, δεν θα μπορούσε να σταθή.

Και όλα αυτά το Ιαπωνικό θέατρο τα παρουσιάζει στο κοινό, γιατί τα σκηνικά μέσα που διαθέτει είναι τέλεια. Η τελειότης του μάλιστα έχει φθάσει ως τη δημιουργία περιστροφικών σκηνών· το πάτωμα είναι κινητό και έτσι ή αλλαγή του διακόσμου γίνεται σε μια στιγμή. Η μέθοδος αυτή έδοθήσε πολύ στην ανάπτυξη του Ιαπωνικού θεάτρου με τον σκηνικό πλούτο που το χάρισε. Αυτό έκαμε τον Φουκουσι Γκέν-ισίρο να γράψη «Τα κέντρα διασκεδάσεως μετεβλήθησαν στον τόπο μας σε κόλαση αληθινή».

(Το τέλος στο επόμενο)

ΠΥΡΕΤΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ήμερα δε νιώθω καλά τον εαυτό μου και μου φαίνεται πως είμαι χειρότερα απ' τις άλλες μέρες. Έφες κοιμήθηκα πάλι άργά, γιατί παίσαμε ως τα μεσάνυχτα κοντοίνα με κάποιο φίλο μου κι έπειτα γυρίσαμε τρεις ώρες στους δρόμους, κάτω απ' τα δέντρα και τ' αστέρια. Μιλήσαμε για πολλά, αλλά δε μούμεινε τίποτα στη μνήμη, ίσως γιατί τάχαμε ξαναπεί τόσες φορές. Όλη τη νύχτα έβλεπα στον ύπνο κάτι όνειρα παράξενα, που κόβουνταν απότομα στη μέση και μου παρουσίαζαν ένα μπερδεμένο πλήθος ανθρώπων μέσα σε μιάν έναλλαγή ασυνδέτων περιστατικών. Τώρα δε θυμάμαι τίποτε άλλο παρά θαμπα τη μορφή του πατέρα μου. Ήταν τάχα σ' ένα πανηγύρι και γλεντούσε, μα το πρόσωπό του είχε μαυρίσει και στο μέτωπό του ξεχώριζαν κάτι σημάδια σαν κόκκινες βούλες.

Ποιός ξέρει, αλήθεια, τί γίνονται στο σπίτι μου... Τους έγραφα από μια βδομάδα ένα γράμμα, μα ακόμα το κρατώ έδω μέσα και δεν αποφασίζω να το στείλω, σά να με βαστά άδιόρατα ένα χέρι και να μου έμποδίζη κάθε κίνηση. Έχω τόσες άλλες υποθέσεις, που μήτε στο νού μου δεν τολμώ να τις ξαναφέρω και που τις αφήνω να παληώνουν σε μια διαρκή αναβολή. Μέσα στις τσέπες μου, μήνες τώρα, τριβονται γράμματα με παραγγελίες από γνωστούς μου, που από καιρό περιμένουν απάντηση. Όταν κάποτε βάνω έχει κατά λάθος το χέρι μου, βιάζομαι να το τραβήξω γρήγορα χωρίς νάχω και τη δύναμη με μια αποφασιστική χειρόνομία να ξεφορτωθώ αυτό το άσημαντο βάρος, που μου φέρνει τόση ενόχληση. Στην αρχή αισθάνομαι κάποια τύψη για την αναμελιζόμην, τώρα όμως προσπαθώ όσο μπορώ να δικαιολογηθώ στον εαυτό μου. Κι αν θυμώνουν εκείνοι για την ακαταδεξία μου, λίγο με νοιάζει, αφού ξέρω καλά πως δεν είναι δικό μου το φταίξιμο. Ας υποθέσουν ότι θέλουν τέλος πάντων κι' ες με περιφρονήσουν με τη σειρά τους. Αυτό άλλωστε ζητώ, μου φαίνεται, κι' εγώ· είναι τόσο δύσκολο να το καταλάβουν.

Αν ήταν ένας συνηθισμένος αντίπαλος και μούδωνε μπροστά στα φανερά, θα μπορούσα να τον καταπολεμήσω

όπως ξέρω. Αλλά με τί όπλα να διώξω από κοντά μου αυτόν τον ύπουλον έχθρο που τον νιώθω κάθε τόσο να με παραμονεύη και να με σαρκάζη χωρίς νάχη την άντρεία να μου δώση ένα χτύπημα τελικό; Κι' όμως έχω την ιδέα πως θαδυναίνα νικήτης απ' αυτόν τον άγωνα αν ο αντίπαλός μου ήταν καμωμένος απ' την ίδια ουσία με μένα και δε μεταχειρίζονταν το δόλο.

Το κορί μου είναι βαρύ και το κεφάλι ζαλισμένο. Μένω στο κρεβάτι σάμισοπεθαμένος και δε θέλω να βγώ απ' την ακινησία. Κυττάζω, στοχαστικά τάχα, το ξεβαμμένο ταβάνι και βυθίζομαι σε μια άδειαν, συλλογή, που ή αφέλεια κανενός θα την έπαιρνε για όνειροπόληση. Κλείνω τα μάτια και πλέω σε μια άπλωμένη θάλασσα δίχως τέλος με τα μέλη νεκρωμένα από μια γλυκειά νάρκη, λικνισμένος απαλά σ' ένα αδιάκοπο άνεδοκατέδασμα. Σε λίγο χάνομαι μέσα σε διαδοχικούς άπανω-τους κύκλους που με κλωθογυρίζουν στο άπροσμέτρητο ξετύλιγμά τους, για να γνωρίσουν στην αδυναμία μου την ήδονή του λήγιου. Μα έρχονται κάποιες στιγμές που αισθάνομαι στο κρανίο μου άπίθανες μαχαιριές να χαράζουν βαθιές έντομες πρεξενώντας στον έγκέφαλο έναν έσωτερικό, άδοκίμαστο πόνο.

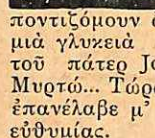
Κάποτε έχω κάτι περίεργες έμπνευσεις, που με γεμίζουν μ' αληθινό ένθουσιασμό. Όταν αφήνω στη φτώχεια μου να μου φύγη ένα βέβαιο κέρδος ή να παρασφύωμαι σ' ένα έξοδο όλοτελα περριτό, αισθάνομαι ύστερα απ' αυτή τη μικρή τόλμη μια έξαιρετική ευχαρίστηση. Τον περασμένο μήνα, που έπεφτα να κοιμηθώ τη νύχτα, που έπεπερισσότερες φορές, μου έμενε ή έκανοποίηση να θυμάμαι, φυλαγμένη καλά στο σημειωματάριό μου κι' άχρησιμομακρινού ταξιδεμένου συγγενή μου. Ήξερα πως μ' άγκυρούσε από μικρό κι' ήμουν βέβαιος πως μόλις έμάθαινε που ήμουν θα συγκινηόταν άμέσως ή γανναϊόδωρη ψυχή του. Ή έπιθυμία μου όμως να εκδινηθώ κι' εγώ μια φορά την εξακολουθητική άτυχία μου με μια στάση άριστοτεχνικά ύπολογισμένη, μου υπερινκούσε τον πειρασμό να του γράψω και στο τέλος μου έδωσε την υπερηφάνεια της ύπεροχής.

Οι μέρες όμως περνούν κι' εγώ νοιώθω να με κυριεύη ή άτονία, δλοένα πιό

πολύ. Μά αυτό δε μπορεί να βαστάξει περισσότερο, δεν πρέπει να τ' αφήσω να βαστάξει. Είναι ανάγκη να ξανοιχτώ στον πλατύ κόσμο, να πάψω πιά να διστάζω στο παραμικρό, να γίνω σαν τους άλλους, άνθρωπος ελεύθερος και δυνατός. Υπάρχουν γύρω μου τόσα πράματα που αηδιάζω κι' έχω χρέος να φωνάξω την αγανάκτησή μου. Οι μικροί εύκολα παρεξηγούν τη σιωπηλή ταπεινότητα και βρίσκουν την ευκαιρία να δείξουν το πρόστυχο φέρεμά τους. Άρκετους εξευτελισμούς υπόμεινα ως τώρα κι' είναι καιρός να καταπλήξω τους ανοήτους. Μά ως τους αφήσω ακόμα λίγο στην πλάνη, γιατί αυτό άρχισα να το βρίσκω τελευταία διασκεδαστικό. Όμως μέσα μου κλείνω έναν δάκκερο κόσμο και κρατώ φυλακισμένο ένα πλήθος πουλιών. Όταν άκουστούν μια μέρα οι μουσικές αυτές φωνές και ταιριασμένες σε υπέροχη συμφωνία ύψωθούνε θριαμβικά στο γαλάζιο του ούρα-νου, θα τραγουδήσω το λυτρωμό μου και θα χαρώ τη δόξα μου.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

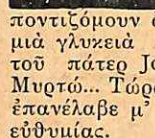
(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

ΕΞΟΡΙΣΤΗ

της M. DELLY

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

οιπόν, πήρατε απόφαση δίχως άλλο γι' αύριο το πρωί;
— Χωρίς άλλο... Έχω μεγάλη σκέψη, Μυρτώ, μόνα ήλθα δώ να ζητήσω λίγο φως και φεύγω με γεμάτη την καρδιά. Είχα ακόμα εκεί κάτω φοβερές ήθικες κρίσεις, θα καταποντιζόμουν αν δεν εννοθα γύρω μου σ'α μια γλυκειά άκτινοβολία τις προσευχές του πάτερ Joaldy και τις δικές σας, Μυρτώ... Τώρα, παίρνω μαζί μου το φως! Επ'αυτί μου μ'έναν τόνο συγκρατημένης εὐθυμίας.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

— Κι' είναι πάντα, μελαγχολικός; Σας φάνηκε να ξαλαφρώθηκε λίγο απ' τη μεγάλη του θλίψη; ρώτησε η κόρη μου.
— Ναι, αλήθεια, εξαδέλφη μου. Αισθάνεται κανείς πώς υποφέρει βαθειά ακόμα, αλλά προβάλλει αντίδραση κι' η φυσιογνωμία του δεν είναι τώρα σαν άλλοτε... Αυτό το παρετήρησε κι' η Φροϊλάιν Ρόζα.
— Ναι, αυτό είναι σωστό, βεβαίωσε η παιδαγωγός.
— Και δέχτηκε ν' άγρυπνήσει μαζί σας; είπε η Ειρήνη μ'έναν τόνο βαθειάς καταπληξίας. Μήπως θα προσθέσετε ακόμα πώς φάνηκε δημητικό και διαχυτικός;
— Μά βέβαια, το είπατε μόνη σας, απάντησε η σούχα η παιδαγωγός.
— Η νέα άφησε τα χέρια της να πέσουν. «Οχι, Φροϊλάιν, είναι άνηκουστο!... Ποιά νεράϊδα λοιπόν τον μεταμόρφωσε με μαγικό ραβδί;
— Μά τέλος πάντων δε σ'αξ έδωσε μια λογική εξήγηση γι' αυτό το άπρόοπτο ταξείδι; ρώτησε η κόρη μου.
— Μου είπε πώς του ήρθε ξαφνικά η ιδέα να περάσει με την οικογένειά του τη φετεινή νύχτα των Χριστουγέννων, αποκριθήκε η Μυρτώ.
— Μά τότε θάπρεπε νάναι πολύ απογοητευμένος, πολύ δυσαρεστημένος... Πιστεύω μάλλον πώς δεν είχε το θάρρος να μείνει στο Voraczy αυτά τα Χριστούγεννα, που του έφεραν ίσως πιο σκληρά την ανάμνηση του γιου του. Το παιδί είχε αυτή την ήμερα την άδεια να παιδί τείνη λιγάκι τη βραδιά, ο πατέρας να παραέβαινε στα γονατά του, στην άκρη απ' το τζάκι το γεμάτο από ξύλα, κι' ο πάτερ παραμύθια.
— Ναι, τώβρατε μαμά, είπε η Τέρεζα. Είναι περίεργο πώς η άπουσία μας πολύ λίγο τον έννοιζε. Και πρέπει να υποθέσουμε πώς η παραμονή των Χριστουγέννων μας δεν ήταν τόσο ευχάριστη όσο εκεί κάτω.
— Λοιπόν η σύντομη επίσκεψη του πρίγκηπος Milcza όφειλεται στη Μυρτώ και στη Φροϊλάιν, πρόσθεσε ειρωνικά η Ειρήνη. Δε φαίνονται όμως τόσο συγκινημένοι όσο πρέπει!... «Όστόσο θα ξαφνιαζόμουν πραγματικά αν τον έβλεπα να αποκρίθηκε η Μυρτώ με ψυχρότητα. Αισθανόταν τον εαυτό της ζωηρά εξηρητισμένο από το σαρκασμό της Ειρήνης κι' ίσως ακόμα απ' τη φανερά ικανοποίηση που μαρτυρούσε η φυσιογνωμία των εξαλοπέτρων, όλες αυτές οι ευχαιριστίες που τους ήσαν απαραίτητες, όφειλονταν στη γενναιοδωρία του πρίγκηπος Milcza. Έκείνος, βέβαια, ήταν σκληρός κι' αυταρχικός... Αλλά, καθώς μαρτυρούσαν τα

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

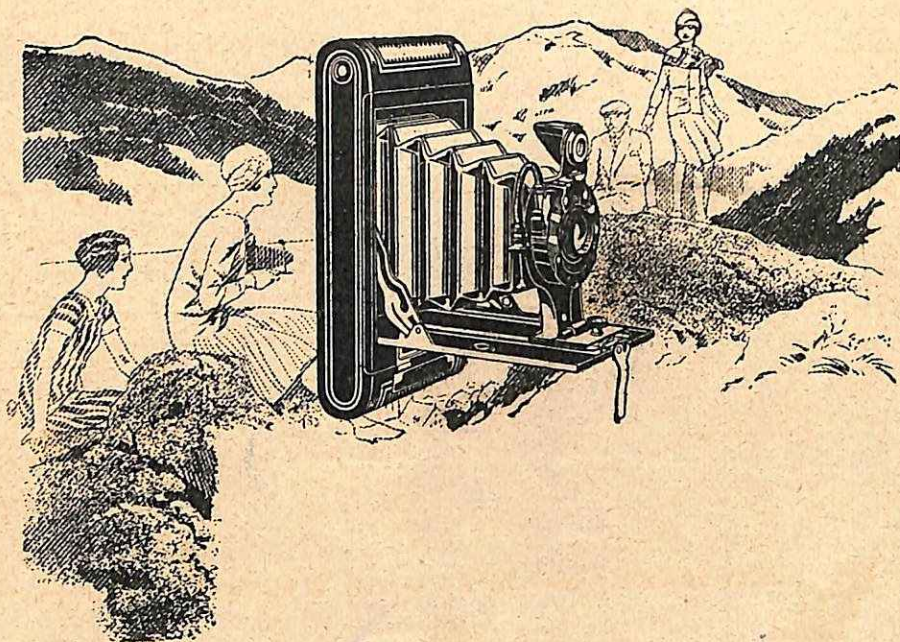
(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

(Συνέχεια εκ

*Μὴν κάνετε πια ἐκδρομὲς χωρὶς νὰ ἔχετε
μαζί σας ἓνα*

KODAK

*Ἔχει μιὰ μνήμη ἀγάνδαστη βωντανή, ποῦ
δὲν ξεχνάει τίποτε, καὶ ἀργότερα, ὅποτε θή-
ποτε δεηθετε, στὸ σῶτί σας, δὲ μπορέσετε
νὰ βαναγήσετε τὰ ταφείδια σας, τὶς ἐκδρομὲς
σας, κυττάζοντας τὶς φωτογραφίες ποῦ ἀνι-
ρατε μὲ τὸ*

KODAK σας